

A
FEKETE ISTVÁN
ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

ZICHYÚJFALU,
2004.

TARTALOMJEGYZÉK

Iskolánkról	3.
Nevelési program	4.
I. Pedagógiai alapelveink	4.
II. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8.
III. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12.
IV. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	14.
V. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	16.
VI. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	24.
VII. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök jegyzéke	27.
VIII. Egészség – és környezeti nevelési program	54.
Helyi tanterv	75.
I. Tantárgyak, tanórák, óraszámok	76.
II. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	77.
III. Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei	78.
IV. A tanulók minősítése	80.
V. A házi feladatok meghatározása	89.
VI. A tanulók fizikai állapotának mérése	90.
Záradék	91.
Mellékletek	94.

Mottó:

„ Legyünk amivé lehetünk. Senki sem születik készen.”

(Gracian)

ISKOLÁNKRÓL

A rendelkezésre álló források szerint településünk első iskoláját a XIX. század elején alapították.

Az iskola több évszázados története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkánkban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a hazaszeretet ápolására, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

Iskolánk fenntartója Zichyújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete. A fenntartónk által kiadott alapító okirat szerint alapfeladatunk a beiskolázási körzetünkbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. E feladat megvalósításának érdekében intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül segítjük a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket nevelni. Iskolánk hosszú múltja alatt sok változáson ment keresztül, de az itt tanító pedagógusok fő célkitűzése nem változott: emberséget és tudást adni a zichyújfalui iskola diákjainak.

NEVELÉSI PROGRAM

I. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

A zichyújfalui Fekete István Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alábbi pedagógiai alapelveket vallják:

- 1. Olyan légkörű iskolában kívánunk tanítani, ahol tanulóink és mi magunk is otthon érezhetjük magunkat.*

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - tanuló és tanuló
  - tanuló és tanár
  - szülő és tanár
  - tanár és tanár között

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből. Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejlesztjük, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtunk,

- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- megismertetjük tanulóinkat nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
- iskolánk felvállalja a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását. A sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása érdekében:
  - pedagógusaink, szülői közösségünk felkészültek az érintett tanulók fogadására
  - különböző pedagógiai szinteken, alkalmazkodva az egyes tanulók szükségleteihez, szakvéleményen alapuló egyéni fejlesztési tervben meghatározott módszereket alkalmaz
  - A tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a szükséges tantárgyi tartalmak módosulásait
  - egyéni fejlesztési tervet készítünk, amely alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk, differenciált módszereket alkalmazunk tanítási órán és fejlesztő (kiscsoportos) foglalkozásokon
  - a diagnózisban szereplő javaslatokat beépítjük az értékelési rendszerbe is (értékelés alóli felmentés, minimum-követelmények egyéni alkalmazása)

- alkalmazkodunk az eltérő képességekhez és eltérő viselkedéshez
- együttműködünk különböző szakemberekkel, javasolataikat beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

2. *Iskolánk aktív résztvevője lakóhelyünk közösségi életének. Ennek érdekében:*

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- lehetőséget teremtünk arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint településünk érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a településünkön működő intézményekkel, szervezetekkel, közösségekkel,
- fontos feladatnak tartjuk, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle községi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett programok szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

3. *Nevelő – oktatómunkánk során arra törekszünk, hogy minden tanítványunk szilárd értékrenddel, fejlett, kiegyensúlyozott személyiséggel rendelkezzen, aki*

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,

- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni, és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság, gondozott.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása.

		<ul style="list-style-type: none"> - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája. 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek.
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

III. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének erősítése.

7. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

IV. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

4. *A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.*

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. *A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.*

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

V. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

2. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

- a) Hagyományőrző tevékenységek

Fontos feladat az iskola névadójának, Fekete István emlékének ápolása. Ezt a célt szolgálja az évenként megrendezésre kerülő „Fekete István Napok”, melynek keretében számos rendezvény kerül lebonyolításra.

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor:

- szeptember – ünnepélyes tanévnyitó
- 1956.okt.23.-a, 1849.okt.6.-a,1848. március 15-e évfordulóján
- téli szünet előtti utolsó tanítási napon karácsonyi játszótér, közös ünnepséget szervezünk
- január 25.: Fekete István emléknap
- február: farsang
- május első hete: anyák napja (alsó tagozat)
- 8. osztály ballagása
- ünnepélyes tanévzáró

b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 1-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) Napközi otthon, tanulószoba. A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az

1-4. évfolyamon napközi otthon, az 5-8. évfolyamon tanulószoba működik.

d) Diákétkeztetés. A napközi otthonba felvett tanulók igény szerint napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.

- e) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengébb képességűek felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órákat szervezünk.
  - A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére előkészítő foglalkozásokat szervezünk.
- f) Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- g) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- h) Versenyek, vetélkedő, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.
- i) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- j) Erdei iskola. A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- k) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- l) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kultúralt eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- m) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. Az iskola tanulói és dolgozói a könyvtár szolgáltatásait térítésmentesen vehetik igénybe.
- n) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, eszközök stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- o) Hit- és vallásoktatás. Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

3. *A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:*

- szoros kapcsolat a helyi óvodával, polgármesteri hivatallal, gyermekjóléti szolgálattal; egészségügyi szakemberekkel, a gárdonyi nevelési tanácsadóval és a székesfehérvári gyógypedagógiai központtal
- az iskola gyermekvédelmi felelősének tevékenysége;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák, foglalkozások
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- a családlátogatások, fogadó órák;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

4. *A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:*

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a nem kötelező (választható) tantárgyak tanulása,
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- az iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése.

5. *A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:*

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése.

- b) Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, esetleges megszüntetésében.
- c) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, szolgáltatásokról, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
  - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
  - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
  - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
  - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
  - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- d) Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
  - meg kell keresni a problémák okait,
  - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
  - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- e) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
- gyermekjóléti szolgálattal,
  - családsegítő szolgálattal,
  - polgármesteri hivattal,
  - gyermekorvossal, védőnővel

- nevelési tanácsadóval,
- gyógypedagógiai központtal
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

f) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkal való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

6. *A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:*

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;

- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

7. *A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:*

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a napközi otthon;
- a tanulószoba;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb megfelelő segítségben részesüljenek.

8. *Integrációs és képességkibontakoztató oktatás*

A 11/1994 (VI.8.) MKM rendelet értelmében iskolánk a 2004/2005-ös tanévtől bevezeti a hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítését, melynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, a fejlődésének elősegítése, a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése, tehetségének kibontakoztatása folyik. Ennek keretében vállaljuk

- a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat
- a tanulási kudarcnak kitett tanulókat segítő programot
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet

Az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésben résztvevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése az Integrációs Pedagógiai Rendszer alkalmazásával történik

VI. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszéssel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök szülői értekezleteken tájékoztatják:
5. Iskolánkban a nevelő és oktató munka segítése, a nevelőtestület, a szülők, a tanulók és a fenntartó hatékony együttműködése céljából iskolaszék működik.
6. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
  - a) Családlátogatás.
Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatáspolitikai alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadó óra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

7. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

8. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az iskolaszékkal.

VII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorok, és egyéb berendezési tárgyak, egészség-és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11 / 1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú melléklete tartalmazza.

Nevelőtestületünk fontos célkitűzése a tárgyi feltételek folyamatos javítása.

Ennek érdekében:

- Támogatjuk a fenntartót takarékos gazdálkodással, az új épület megóvásával, sokrétű kihasználásával, folyamatos szépítésével.
- Lehetőségeinkhez mérten segítjük a beruházás befejezését.
- Pályázati források felhasználásával, szülői és más segítség bevonásával, valamint saját készítésű eszközökkel gyarapítjuk iskolánk eszközállományát
- Elköteleztünk vagyunk iskolánk vagyonának megóvásával, és erre neveljük tanítványainkat is.

A rendelkezésre álló eszközök és felszerelések:

1. Helyiségek:

- 8 tanterem
- számítástechnika terem
- fejlesztő szoba
- tornaszoba, konditerem
- sportudvar
- igazgatói iroda
- nevelőtestületi szoba, dolgozószoba
- helyettesi és iskolatitkári szoba
- könyvtárszoba
- barkácsterem
- aula, előtér, folyosó
- 3 szertár

- melegítőkonyha
- 5 személyzeti WC
- 6 tanulói WC
- karbantartó műhely

2. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai:

2. 1. Tantermek:

Tanulói asztalok, székek (a tanulók létszámának megfelelően), nevelői asztal, szék, tábla, tároló szekrény, fogas, szeméttároló, sötétítő függöny.

2. 2. Szaktantermek

Asztalok, székek, tábla, számítógépek perifériákkal, szemléltető tablók.

2. 3. Egyéni fejlesztő szoba

Asztalok, székek, tükör, szőnyeg, fejlesztő eszközök.

2. 4. Tornaszoba

Bordásfalak, tornapadok, zsámolyok, tornaszőnyegek, labdák, ugrókötelek, gumikötelek, tornabotok, pingpongasztalok, stopperóra.

2. 5. Sportudvar

Kosárlabda palánkok, pingpongasztal, távolugró gödör, magasugróállvány, lécs, ugródomb, gyűrű, mászókötel.

2. 6. Igazgatói iroda

Íróasztal, szék, dohányzó asztal, fotelok, iratszekrény, számítógép perifériákkal, telefon, fogas, sötétítő függöny, szeméttároló.

2. 8. Nevelőtestületi szoba

Asztal, székek, naplótartó, szekrények, flipchart, telefon, fogas, sötétítő függöny, szeméttároló.

2. 9. Helyettesi és iskolatitkári szoba

Íróasztalok, székek, iratszekrény, telefon, fax, fogas, sötétítő függöny, szeméttároló hangosító berendezés.

2. 10. Dolgozószoba

Írógépasztal, számítógépasztal, íróasztal, székek, lemezszekrény, számítógép perifériákkal, írógép, fénymásoló, hűtőszekrény.

2. 11. Könyvtár

Olvasóasztal, íróasztal, székek, könyvespolcok, folyóirattartó, magnetofon CD-lejátszóval, sötétítő függöny, szeméttároló.

3. A nevelőmunkát segítő eszközök

- Magnetofonok
- Magnetofon CD lejátszóval
- Videó, televízió
- Könyvek, folyóiratok, CD ROM-ok, hang- és videokazetták
- Videokamera
- Írásvetítők
- Diavetítők

4. Taneszközök, tárgyak, információhordozók

Anyanyelv és irodalom

Activiti – társasjáték gyermekeknek.

Eseményképek szógyűjtéshez, mondatalkotáshoz – demonstrációs tábla

Eseményképek mondat- és szövegalkotáshoz – demonstrációs tábla

Szövegvilág falikép

A nyelv (nyelvrondszer) nyelvtan oktatótábla

Magánhangzókat, mássalhangzókat jelölő betűk csoportosítása - demonstrációs tábla

A magyar ábécé betűi, Az írott kisbetűk, Az írott nagybetűk demonstrációs tábla

Hívóképek a Meixner programhoz,

Tanítási szókérttyák – szótagkérttyák – betűkérttyák

Kép – szókérttya-gyűjtemény az olvasás, írás fejlesztéséhez

Hang és betű – zsinóros foglalkoztató játék

Szótagolás, elválasztás – demonstrációs tábla

Mondatfajták – demonstrációs tábla

A főnév, Tulajdonnevek, Fokozás, -i képzős melléknevek. A számnév

Az ige, igemódok, igeidők. Az igekeötő, igekeötős igeék (demonstrációs tábla)

Igeék és más szófajok gyűjtése – eseménykép. Ellentétes jelentésű melléknevek, igeék gyűjtése – eseménykép

Szóvégi magánhangzók helyesírása. Kiejtéstől eltérően írjuk. A számnév helyesírása. A j hang jelölése. Ly –os szócsaládok. A szó alkotórészei – szótő + toldalék

Bábok

Nyelvtani applikációs készlet 2. –4. osztály

Másképp írjuk, másképp ejtjük – fóliák

Tanulói szókérttyák j – ly

Irodalomtörténeti térkép

Arcképcsarnok

Fényes napok – videokazetta

Irodalmi művek csoportosítása – demonstrációs táblák

Könyvek és a könyvtár titkai – munkafüzet 1. –2. osztály
Vár a könyvtár 3. –4. osztály munkafüzet
Szövegvilág duo, falkép
A nyelv falikép
A mondat falikép
A szó falikép
A beszéd hangjai falikép
Magyar értelmező kéziszótár CD
Fabula I.-II. videók
Biblia Ószövetség videók
Újszövetség videók
Barbárok videók
Toldi videó
A fehér ló mondája diafilm
A trójai háború diafilm
Attila mondája diafilm
Betlehemi királyok
Botond diafilm
Egri csillagok diafilm
János vitéz diafilm
Légy jó mindhalálig diafilm
Lehel kürtje diafilm
Odüsszeusz diafilm
Rege a csodaszarvasról diafilm
Szent László legendája diafilm
Tuskevár, Téli berek videofilm
Thészeusz és Ariadné diafilm
Sólyomének videofilm
A szabadságharc népzenei emlékei CD-ROM
Magyar irodalomtörténeti térkép
Petőfi élete térkép
Ady, Illyés, József Attila, Weöres Sándor, Zelk Zoltán , Babits, Csokonai,
Karinthy videokazetták

Juhász Gyula, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Radnóti Miklós, Gárdonyi Géza
diafilmek
József Attila, Radnóti Miklós és Ady Endre falitérkép
A felvilágosodás költői videókazetta
Állatok és szörnyek a mitológiában
Mondatalkotás diafilm
Fogalmazás I – XI. diasorozat
Verset mondok. Latinovits Zoltán videófilm
Jelek, jelrendszerek diasorozat
Anyanyelvi munkafüzet
Magyar szinonimaszótár, Magyar értelmező kéziszótár
Anyanyelvi munkafüzet
Anyanyelvi munkafüzet
Ellenőrző dolgozatok magyar nyelvből
Montagh Imre
Magyar irodalomtörténeti térkép, Irodalomtörténeti atlasz, A Hortobágy poétája –
diafilm. Arany János, Petőfi Sándor diafilm
A magyar irodalom képes története videófilm
Irodalom munkafüzet I.
Irodalom munkafüzet II.
Témazáró feladatlap irodalomból I.
Anyanyelvi munkafüzet I.
Anyanyelvi munkafüzet II.
Anyanyelvi munkafüzet III.
Ki mit lát a térképen diafilm
A magyar irodalom képes története videó
Magnó, diktafon
Magyar irodalmi helynevek

Élő idegen nyelv /angol nyelv/

Project 1-4 magnókazetták + feladatlapok (saját készítés)
Project 1-4 magnókazetták, Project videó 1-2 videokazetta
Project 1-4 magnókazetták
Project videó 1-2 videókazetta, szerepkártyák (saját készítés)
' This is the way ' magnókazetta + ' Thi is the way ' könyv
Get Ready! Picture Flashcards – képek
Feladatlapok saját készítés
Színes képek, szókétyák, Crow angol nyelvű keresztrejtvények
Project video 1 – 2 videókazetta, Project 1 – 4 magnókazetták
Elementary Stories for Reproduction könyv (saját)
Faliképek: a melléknév fokozása, a mutató névmás, a kérdő névmás, a
határozatlan névmás, a személyes névmás, a birtokos névmás
Feladatlapok (saját készítés)
Project 1-4 magnókazetta, szókétyák, színes képek
Project video 1-2 videókazetta + a hozzá tartozó munkafüzet
Project 1-4 magnókazetta
Project 1-4 magnókazetta
This is the way magnókazetta
Activity Pac – angol nyelvű képes- és szókétyák
Activity Pack szókétyák, színes képek
Project vieo 1 – 2 videókazetta + a hozzá tartozó munkafüzet
Elementary Stories for Reproduction – könyv (saját)
Elementary Stories for Reproduction – könyv (saját)
Feladatlapok (saját készítésű)
Crow – angol nyelvű keresztrejtvények, szókétyák, színes képek
Faliképek (lásd:20310)
Project 1-4 magnókazetta, szókétyák, színes képek
Project video 1-2 videókazetta + a hozzá tartozó munkafüzet

Matematika

Logikai készlet

Mérőeszközök: űrtartalom, tömeg, hosszúság, idő, terület

Síkmodellező készlet

Számmodellező formakártyák, alapháló, alapábrák (írásvetítőhöz)

Átlátszó és nem átlátszó testek

Babilon-készlet

Dienes készlet

Szorótáblás számkártyák

Számegyenes

Mérleg (kétkarú)

Szöges-lyukas tábla, mérleg

Pénz, játékpénz, mérleg

Méterrúd

Síkidomok

Alaphálók, alapábrák, óra

Demonstrációs óra

Tablók, szétszedhető kocka, területmérés eszköze, szétvágott síkidomok

Alaphálók, alapábrák, tablók

Vonalzó, szögmérő (táblai)

Dobókocka

Zsebkönyvek, térképek

Síkidomok (tükörtengellyel vagy anélkül), tükör

Törtek, mágneses törtek

Logikai készlet, síkidomok, plakát

Dobókocka, kártya, számkártya, pénz, totó-lottó

Relációs jelek

Könyv (statisztikai évkönyvek)

Függvénytábla, fólia

Relációs jelek

Szókártyák

Műanyag testek

Gúlán, kúpok, gömbök (színes műanyag testek)

Mértani eszközök

Oktatótábla - hatványozás, gyökvonás

Ember és társadalom (történelem, emberismeret, társadalmim ismeretek)

A Magyar Köztársaság közigazgatása és közlekedése térkép

Magyarország megyéi térkép

Saját készítésű transzparens

Európa térkép

Atlasz

Vaktérképek

Diaképek Budapestről és más nagyobb városokról

A Magyar Köztársaság közigazgatása és közlekedése térkép

Arcképcsarnok-Árpád-házi királyok

Habsburg Jagellók arcképei

Az első felelős Magyar Minisztérium tagjainak arcképei

1848-1849. honvéd tábornokai arcképsorozat

Videokazetták (Honfoglalás, Egri csillagok...)

Diakép sorozatok

Magyar történelem időszak

Magyarország 1000 éves áttekintő történelme

Történelmi CD romok

Időszalag képekkel

Honfoglalás és letelepedés térkép

Magyarország Szent István korában térkép

Magyarország a Hunyadiak és a Jagellók korában térkép

A Rákóczi szabadságharc térkép

Forradalom és szabadságharc térkép

A trianoni békekötés következményei

A Magyar Köztársaság címere

Himnusz hangszalag

Szózat hangszalag

Transzparens sorozat

Falitérkép, írásvetítő fólia

História c. folyóirat

Rubicon c. folyóirat

Számítógépes diagramok

Írásvetítő fóliasorozat 5 – 8.o.
Történelmi olvasókönyvek 5 - 8. o.
A Magyar Köztársaság Alkotmánya
Falitabló sorozat 5 – 8. o.
Diafilmek
Csontváz, torzó, faliképek
Falitabló, írásvetítő fólia
Képes Biblia
Képes Történelem könyvsorozat
Képeslapok
Történelmi olvasókönyv 5 - 8. osztály
Magyar évszázadok c. videosorozat

Ember és természet (természetismeret, fizika, kémia, biológia és egészségtan)

A Föld domborzata, vízrajza – falitérkép

Domború térképsorozat: Balaton, Dunakanyar, Mátra, Mecsek, Kőszegi-hegység

Föld természetvédelmi problémái

A Föld népsűrűsége – falitérkép

Környezetvédelem I. főlíacsomag + kézikönyv + feladatlap

Védett fajok – falitabló

Írásvetítő fólia: szövettani szempontok

Emberi csontváz

Belső szervek működésének szabályozása – írásvetítő fólia

Emberi torzó

Írásvetítő fóliák: A szem hibái, a látás, a hallás, a szív működése

Az emberi test videósorozat I-IV.

Drogprevenciós előadássorozat

Tanulók által készített napirendek

Bélparaziták I-II. , A malária –anatómiai falitérkép

Dr. Szendei Ádám: Orvos a családban

Dr. Vajda Zsuzsa: Beteg a gyermekünk

Dr. Czeizel Endre AIDS - videófilm

Nemi betegségek – anatómiai falikép

Te is szép vagy ! ld. 9.2.

Az ember embrionális fejlődése fólia biológia 8. osztály

Felvilágosító irodalom

Elsősegélydoboz (kötszerekkel, pólyákkal stb..)

Klett anatómiai oktatótablók: Légzés és vérkeringés

A szem és működése

Hallás és egyensúlyérzékelés

Emberi fogazat

Az emberi bőr felépítése és működése

Anyagcsere kiválasztás, vízháztartás

Hormonrendszer

Növényi-, állati szövetek – fólia biológia 8. oszt

Gerincesek vázrendszere, végtagváza, emésztőrendszere, tüdeje, kiválasztó

rendszere, Puhatestűek, ízeltlábúak - írásvetítő fólia biológia 8 osztály

Rovarok fejlődése, káposztalepke fejlődése, májusi cserebogár fejlődése írásvetítő fóli

Gyűrűsférgesek, szivacsok, csallánozók felépítése

Növényi-, állati szövetek írásvetítő fólia

A növényi és állati sejt – botanikai oktató tabló

Termékek I-II. Paradicsom és sárgarépa írásvetítő fólia

Almafa virága – demonstrációs eszköz

A gyökérzet botanikai oktatótabló

A szár

Élőlények anyagcsereje, csírázás írásvetítő fólia

Magyarország védett növényei I-II-II. VHS

Tápláléklánc aerdőben-, a réten -, a vízparton fólia

Schreiber faliképek (100x70 cm)

Vízpartok élővilága

Tavak élővilága

Mocsarak, lápok élővilága

Folyók élővilága

Rétek, legelők életközössége

Mezők életközössége

Trópusi erdők élővilága

Energiaáramlás a táplálékláncban írásvetítő fólia

Élő és élettelen környezeti tényezők Comenius oktatótabló

Magyarország védett növényei 1-3 Videó

Schreiber falitérképek ld.54447

DNS modell

Köztes – és uralkodó lappangó öröklésmenet fólia

Ivari kromoszómákhoz kapcsolódó tulajdonság megjelenése az utódnemzedékben fóli

Dr. Czeizel Endre: Genetika, génebészet

A vérszegénység öröklődése írásvetítő fólia

Csodatölcsér (petúnia) nevelése, virágszínének megfigyelése

A növény és állatvilág fejlődése fólia

Az élővilág törzsfája biológia 8. osztály fólia
Emberré válás, emberfélék evolúciója biológia 8 osztály fólia
Biológia 219.p. alapján készített fólia
A növény és állatvilág fejlődése biológia 8 osztály fólia
Emberré válás: a koponya térfogatának változás, biológia 8 osztály fólia
Személymérleg, centiméter, lázmérő, óra a pulzusszámoláshoz
Védőnői tájékoztatás: oltások, szűrővizsgálatok kapcsán a betegségek megelőzéséről
Gyógynövényeink – gyógyteák hatása
Családvédelmi szolgálat szóróanyagai
Demo-Teszt környezetvédelmi kísérleti készlet
Mikrometszetek – Sejtek, szövetek (20 db) feltételezi az Eschenbach mikroszkópot
Mikrometszetek – Botanika (9 db)
Mikrometszetek – Zoológia (9 db)
A tudás fája 25. szám: A rákbetegség című cikk
Biológiai lexikon – Élővilág 29.szám: A mikroszkóp története című cikk
Hosszú periódusos rendszer
Labor és felszerelés
Vegyszerek
Kőzet gyűjtemény
Tudósok – fizikusok – vegyészek arcképcsarnoka
Magyar életrajzi lexikon (könyvtár)
SI-rendszer (szakkönyv saját)
Technikai mérleg + súly sorozat, tanulókísérleti mérleg + súly sorozat
Univerzális V – A – Ohm mérő műszer, vezetőképesség mérő (pH-mérő)
BOX – MERK pH mérő csíkok
Kémiai kirakókészlet
Atomok, molekulák készlet
Transzparens sorozat
Pálcika modell készlet
Atomok, molekulák (készlet)
Aktivitási sor – falitábla

Vízkémiai meghatározási módszerek (saját készítésű eszköz)

Elektromos energia, energiatermelés- az erőműtől a fogyasztóig videó
film

Vasgyártás, acélgyártás, alumíniumgyártás transzparensok

Diapozitív sorozat: kémia és gyakorlati élet I-II.

Feladatlapok, munkafüzetek

Tudásszint ellenőrző feladatlapok (iskolai és saját készítés)

Földünk és környezetünk (környezetismeret, földrajz)

1. Csillagászat-fólia

Működő Naprendszer-modell

Földgömb, gyurma, időszak

Csillagászat-fólia

Átlátszó csillaggömb

Föld szerkezete-fólia

Szerkezeti földgömb

A Föld belső erői-fólia

Belső erők-fal térkép

Lemeztektonika-fólia

Lemeztektonika-fal térkép

Hegységek keletkezése-fólia

Kőzetgyűjtemény

Földtörténeti korbeosztás-fólia

Ősmaradvány-gyűjtemény

Vízburok-fólia

Mobil természetvédelmi laboratórium

A Föld óceánjai-térkép

Óceánfenék domborzati térkép

Időjárás állomás

Éghajlati diagram-fólia

8 db-os geológiai modell készlet

Földgömb, a Világ természeti, gazdasági térképe

Kontinensek természetrajzi térképei

Földgömb, tanulói földgömbök

Kontinensek gazdasági térképei

Különböző országok természeti és gazdasági térképei

Európa régióinak komplex térképei

Kárpát-medence térképe

Európai Unió társadalmi-gazdasági térképe

Terepasztal

Magyarország térkép, fólia, vaktérkép

Természeti adottságaink-fólia
Gazdasági fejlődésünk-diagrammok fólián
Export-import Magyarországon-fólia
Magyarország diasorozat
Mobil természetvédelmi laboratórium
Népességrajz-fólia
Magyarország diasorozat
Gazdaság átalakulása-fólia, saját készítésű
Gazdaság szerveződése -saját készítésű fólia
Fogyasztás összetevői -saját készítésű fólia
Környezeti ártalmak -saját készítésű fólia
Nemzetközi szervezetek -saját készítésű fólia
Országismereti feladatlapok
Magyarország falitérképei
Fejér megye térképe
Zichyújfalu térképe
Csillagászati falitérkép

Művészetek (ének – zene, tánc és dráma, vizuális kultúra, mozgóképkultúra)

Operamesék

Első-, második-, harmadik-, negyedik daloskönyvem

Jeles napok című videó film

Történelmi táncok videó film

Zenehallgatási anyag az általános iskolában: ötödik osztály 2x1CD

hatodik osztály 2x2CD

hetedik osztály 2x2 CD

nyolcadik osztály 2x2 CD

Metronóm

Ritmushangszerek: dob 2db, csörgődob 2 db, cintányér 2 pár, ujjcintányér 2 pár, csörgő 1 db, triangulum 3 db, tikfa 2 pár

Tanárok saját hangszere:

Nyeles kasztanyetta

Harangkoszorú

Nyeles csengősor

Ötvonalas tanári tábla filc hangjegyekkel, zongora billentyűinek utánczata, mely a hangok egymáshoz viszonyított helyzetét ill. a módosítások viszonyait szemlélteti

Tanulói hangjegytábla filcből 15 db, tanári tábla ötvonalas

Zongora klaviatúrájának „részlete”, módosító jelek hatása a hangokra

Szintetizátor

Ritmus és kottás olvasó készlet 2- 3-4 osztály

Triangulum, dob, csörgődob, maracas

Jeles napok videó kazetta

Történelmi táncok

CD-k, kazetták

Diavetítő

Kommunikáció CD-Rom

Fazekas anyagok, gipszek

Szövőkeret váltóval 28-45 cm

Szépesterségek kezdete – videó kazetta

Szobrászat a XIX. században

Magyar építészet sorozat

Multi Arts Rajzoktató programcsomag
Képsíkrendszer a vetületi ábrázoláshoz
Faliképek, reprodukciók
Műalkotások elemzése
Korongozógép – lábbal hajtós
Az additív színek diája
7 szín világa videó kazetta
Posztterek világhírű mesterek műveiről
Viaszkréta, ujjfesték
A századforduló festészete, XIX. század nagy magyar festői
Esztétikai értékek a képzőművészetben
Mozgóképek kultúra és médiaismeret szakkönyv
Fényképezőgép
Videókamera
Plakát, újságok, reklámok
Médianevelés a közoktatásban /szakkönyv/
Videofilmek, kazetták

Informatika (számítástechnika, könyvtárhasználat)

Gazsó-Kocsis: Számítógép kezelés – szakkönyv

CD-ROM meghajtó

Falitabló: Szoftverek

Falitabló: Hálózati szoftverek

Szótárak és lexikonok az iskolai könyvtárból

Számológép

Személyi számítógép

Szakkönyvek: Első Windows könyvem, Szövegszerkesztés

Nyomtató

A számítógép belső felépítése – falitabló

Számítógép kezelés c. könyv alapján készített falitabló

Magyar Életrajzi Lexikon – könyvtár

Gazsó-Kocsis: Számítógép-kezelés c. könyve alapján készített eszközkészlet

Gazsó-Kocsis: Számítógép-kezelés

Szakkönyvek: Nagy-Fazekas: Szövegszerkesztő,

Bodnár-Nagy: Szövegszerkesztés

Microsoft Word 6 osztály

Mikrosóft Excel

Pc-Puskák 12

Cartoons rajzfilmkészítő

STAMP- rajzolóprogramok

Informatika Világa 2. CD-ROM

Mastermind – logikai játékprogram

TURBO KARESZ, az algoritmus alkotó robot

Informatikai alapismeretek (4.5 írásvetítő transzparens sorozat)

Munkatársunk a számítógép II. (videó kazetta)

Magyar Office 1.0 integrált irodai programcsomag (alap)

Robi geometriát tanít – oktató, gyakorló tesztprogram

Munkatársunk a számítógép I. – videó kazetta

Falikép: Az egér működése

A billentyűzet – demonstrációs tábla

Informatika 5-6 osztály (oktató, gyakorló, tesztprogram)

Könyvtár falitábla
Kézikönyvtár falitábla
Szépirodalom falitábla
Szakkönyvek falitábla
Dám Krisztina: Iskolai könyvtári ismeretek c. könyv
Nyomtatott lap műanyag dossziében
Könyvtári raktározási táblázatok c. könyv
A raktári rend c. kazetta/ 099/
A raktári rend, főbb állományegységek c. kazetta /V1107/
Könyvtárhasználati gyakorlat az ált. isk. 5.o. tanulóinak c. kazetta /231/
Bobokné B. Beáta: Dokumentumismeret c. könyv
A betűrendes, leíró katalógus c. kazetta /V1109/
Szerzői betűrendes katalógus
Tárgyszó - katalógus
Dám Krisztina: Az iskolai könyvtári ismeretek c, könyv
Könyves Tóth Lilla: Információ, könyv, könyvtár c. könyv
Kézikönyvtár, segédkönyvtípusok c, kazetta /V1105/
Híres magyar könyvtárak c. videosorozat
Keresztúry Dezső: Híres magyar könyvtárak c. könyve /RTV Minerva/
Nyomtatott lap – demonstrációs tábla
Műsorajánló /Hetente készülő friss hírekkel/
Könyvek és könyvtárak titkai 1-2.o. /AP135/
Vár a könyvtár 3-4.o.
Könyvtárhasználati tudnivalók 5-8.o. /PD-103/
Könyvtári informatika I. /Nt- 73041/
Könyvtári informatika II./NT- 74042/
Könyves Tóth Lilla: Információ, könyv, könyvtár c. könyve
A raktári rend c. videokazetta /099/
Katalóguscédula
Ungváry Rudolf – Vajda Erik: Könyvtári információkeresés c. könyv
Híres magyar könyvtárak c. videosorozat
Tószegi Zsuzsa: Multimédia a könyvtárban c. könyv
Számítógép

Életvitel és gyakorlati ismeretek (technika, háztartástan, pályaorientáció)

Tervezés -álom-valóság dia sorozat

Hasábok- idomok – metszetek transzparens készlet

Fémek, fák, műanyagok vizsgálata

Szerelő-készlet 101-102-es

Forgalmi szabályok, táblák és kártyák

Talaj- kertművelés és szaporítás dia sorozat 5-8 osztály részére

Kiskerti munkálatok, növények ápolása és gondozása – dia sorozat

Szabványos betűk, számok, metszetek, vetületi képek, látszati képek, rajzolási feladatok

Fali táblák: Fémek-, fafeldolgozás és technológiák bemutatása

Környezetünk és környezetvédelem videó film

Balesetmegelőzés - falitáblák

Belső égésű motorok felépítése és működése – transzparens

Fa, fémmegmunkáló gépek szerkezete és működési elvük bemutatása - tabló

Szakleírások a háztartási-, kis, és barkácsológépek szerkezete és működési elve

Geometriai alakzatok oktatótabló

Geometriai eszközök oktatótabló

Geometriai műanyag demonstrációs testek

Olló

Kés

Dörzspapír

Nagyító

Ragasztó-stift

Ragasztópisztoly

Különböző papírlapok

Tű

Hurkapálca

Matricafesték

Tempera, ecset

Fonal

Szövőkeret

Agyag

Ismerkedés a gépekkel szerelőkészlet
Környezetvédelmi kísérleti készlet
Különböző kéziszerszámok (fogók, reszelők)
STADION fém szerelőkészlet
Közlekedéssel kapcsolatos játékok
Technikai rendszerek, vezérlési módozatok, vezérlés programhengerrel
Számítógépes rendszerek és robotok a természetben
Magyar életrajzi lexikon, Tudományos technikai lexikon, arcképsorozat
Elsősegélynyújtás – szakkönyv
Talajvizsgálati szabványok, talajvizsgálati készlet (saját)
Diapozitív sor, szakkönyvek (saját)
Környezetbarát technikai eljárások, szemlélet szakirodalom (saját)
Munkafüzet (saját)
Otthon, család, háztartás (Agricola Kiadó)
Háztartási takarító eszközök: partvis, felmosó eszközök
Terítő, szalvéta, papírtányér, evőeszköz
Dady-Pataki: Kezdő háziasszonyok könyve
Otthon, család, háztartás (Agricola KIADÓ)
Dady-pATaki: Kezdő háziasszonyok könyve
Fényképek
Bevásárló lista, játékpénz –Gazdálkodj okosan, Monopoly társasjáték
Szórólap
Étrendminták, vitaminok, cigaretták kiürült dobozai
Te is szép vagy (Cser Kiadó)
Fogsor, fogkefe
Cornella von Schelling: Tinigondok
Fésűk, hajkefék, fixálók, habok, festékek
Kötény, köpeny
Konyhafelszerelés, iskolakonyha
Folyóiratok: Otthon, Praktika, A szépen terített asztal
Szakácskönyv, Magyar konyha stb..
Vágódeszka, kések, reszelők, tálak, tálca
Szociális segítő: Pénzgazdálkodás nagyban és kicsiben

Daday-Pataki: Kezdő háziasszonyok könyve alapján saját készítésű feladatlap
Tanuló által készített költségvetési terv
KAPTÁR könyvsorozat
Magyar nép művészete – népviseletek
Szövőkeret, fonal, horgolótű
Öltésminták a textilen
Településfajtákat bemutató domború demonstrációs eszköz
Alaprajzok: Szép házak, Lakáskultúra folyóiratok
Malonyay: A magyar nép művészete, Tárgyalkotó népművészet
Ház és lakás makett (Felhasználható anyagok: dobozok, anyagmaradékok)
Johnson és Johnson – kapcsolattartás, személyi higiénia – felvilágosítás
Demonstrációs tábla: A bőr és a haj szerkezete, A fül
Transzparens a tisztálkodási eszközökről
Folyóirat, szórólap, felhívás, idézés (szűrővizsgálatra)
Dr. Bíró György: Az éhezéstől az elhízásig
Vitaminforrások – transzparens
Fehérjék, szénhidrátok szerkezetmodellje
Dr. Aczél Attila: Édesvízi halak feldolgozása
Dr John Briffa: Gyógyító ételek
Kalóriatáblázat
Péter Jánosné: Házi tartósítás
Dr John Briffa: Gyógyító ételek
Köves Julianna: Háztartási ABC, ÁNTSZ felvilágosító előadás: ételek
Frank Júlia: Gépek a konyhában
Konyhai robotgép különböző funkciójú alkatrészekkel
Gárdos Lajos: A lakás berendezése és méretezése
Olló, ragasztó, színes papírok, papírdobozok, filctoll
A szabás-varrás nagykönyve
Harry Diener: Folttisztítás
Varróiskola kezdőknek és haladóknak
Illatok és divatok Magyar Könyvklub
Köves Julianna: Háztartási ASBC – a háztartásvezetés feladatai
Robotgép, keverőtál, habverő

Családfa

Saját készítésű applikációs kártya

Tanulók által írt napló/részlet/, fogalmazás

Programfüzet, naptár: Családi ünnepek

Saját készítésű üres házi rend + applikációs kártyák

Látóvalók Magyarországon –kézikönyv, programfüzetek: mozi,
színház, kiállítások

Feladatlap: időterv

Saját készítésű napi és heti tervek

Családi orvoskalauz (Pannonica Kiadó)

Dr. Veér András: A dohányzás rabságában, Alternatív drogstratégia

Egészségcsomag, elsősegély csomag, gyógyszerek, kötszerek

Önálló tervezés: műszaki rajzlap, vonalzó, ceruza, radír

Otthon, család, háztartás

Niels Clause: Gyermekünk biztonsága otthon és az utcán

Dr. Takács Sándor: A környezetszennyezés és humán következményei

Barta Miklós: Mindennapi gyümölcsünk ételben és italban, Lékönyv,
Élő ételek az egészségért

Hónapok, napok, ételek c. könyv

Megfigyelés, adatok feladatlapos rögzítése

Ételkészítéshez nyersanyagok, konyhai eszközök

Közüzemi számlák

Napilapok, folyóiratok

Különböző nyomtatványok (biztosítás, hitelkérelem, számlák)

Merre tovább?- ismertető könyv, saját készítésű feladatlap

A pályaválasztó riport kötet – feladatlap

Diktafon

Sokszínű pedagógia – feladatlap

Testnevelés és sport

Táblaképek
Testnevelési szakkönyvek
Elsősegélydoboz
Erőfejlesztő gépek
Síp
Stopperóra
Kerezsi L. Torna IV
Zsámoly
Ugrókötél, gumikötél
Tornabot
Medicinlabda
Ugrógödör
Tornaszekrény
Gerenda
Tornapad
Különböző méretű és súlyú labdák
Tollaslabda felszerelés
Asztalitenisz felszerelés
Rajttámla
Gránát
Szőnyeg
Bordásfal
Rajttámla
Kosárpalánk, futballkapu
Floorball felszerelés
Tornaszőnyeg
Sípcsontvédő
Mélyütésvédő
Fogvédő
Váltóbot
Gyakorló futógát állítható magassággal
Súlygolyó

Mérőszalag

Gyakorló gerely

Hátizsák, polifoam, hálósák, sátor, úszódeszka

Túrakajak

Túrakenu

Mentőmellény

Karika

Tornabuzogány

VIII. EGÉSZSÉG - ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

**FEKETE ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA
ZICHYÚJFALU
2004.**

Egészség- és környezeti nevelési program

*„Szeresd egészségedet, mert ez a jelen
Védd a kisgyermekedet, mert ez a jövő
Őrizd a szüleid egészségét!- mert
a múlton épül fel a jelen és a jövő. „
/ Bárczi Gusztáv /*

Bevezető

A harmadik évezredben egy szabad, magabiztos és produktív társadalom kialakítása lenne számunkra kívánatos. Ez a társadalom az emberi méltóságot, testi, lelki és szociális jólétet valamint az alkotóképességet kiemelt fontosságúnak tartja. Mindannyian tudjuk és tapasztaljuk, hogy az utóbbi évtizedekben milyen kedvezőtlenül alakult a népesség egészségállapota. A helyzet kialakulásáért az egészségtelen életmód, a hiányos egészségkultúra, a környezeti tényezők és a hiányos prevenciók tevékenység felelős.

Az egészségtelen életmód egyes elemeit illetően (dohányzás, alkoholfogyasztás, táplálkozási szokások, mozgáshiány) Magyarország a nemzetközi statisztikák élén foglal helyet.

Célunk, hogy a gyerekek fedezzék fel, leljék örömeiket a pozitív élet értékeiben, utasítsák el az egészségükre ártalmas életvezetéseket és időtöltéseket.

Az egészségfejlesztésnek az ismeretátadáson keresztül a döntés, viselkedés életmódot befolyásoló módszerekre kell épülnie.

1. Alapok

Törvényi háttér

Az **Alkotmány** környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

- 8. § A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsődrendű kötelessége.
- 16. § A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.
- 18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
- 70. § A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól). A törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg.

Legfontosabb alapelvei: a megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság. A törvény 54. §

1. cikkelye szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”. A nevelés állami és önkormányzati feladat. Legfontosabb dokumentumaként a *NAT*-ot, a *Nemzeti Környezetvédelmi Programot* (illetve annak részeként a Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogramot) említi.

A *Természetvédelmi törvény* (1996. évi LIII. Törvény) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megővésében a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

Az 1997. évi XLI. *Törvény a halászatról és a horgászatról* is számos környezeti nevelési feladatot tartalmaz (tanfolyamok, vizsgák, fajismeret, természetvédelem).

A *géntechnológiai tevékenységről* szóló XXVII. *Törvény* 30. és 31. §-a foglalkozik az oktatással, a képzéssel és a tájékoztatással. Ennek értelmében „Az állami feladatok ellátása során a Kormány gondoskodik arról, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetésre kerüljön a géntechnológia lényege és alkalmazásai, az így módosított szervezetek használatának környezeti, egészségügyi, gazdasági, társadalmi hatásai és kockázatai”.

Az *állatok védelméről és kíméletéről* szóló 1998. évi XXVIII. *Törvény* célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (a Kormány 2031/1998. határozata) helyzetértékelése szerint: „A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemtől, annak megővéséről hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak.”. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek.

1999-ben elkészült a *Nemzeti Biodiverzitás Stratégia*, a Globális Környezeti Alap és az UNEP (ENSZ) támogatásával. Az akcióprogram elkészítését az 1992-es Rió de Janeiróban megrendezett *Környezet és Fejlődés Konferencián* aláírt – általunk 1995-ben ratifikált biodiverzitás egyezmény – tette feladatunkká. E szerint minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát, és az abból szerzett tudást. Ez csak társadalmi összefogással valósítható meg.

A 2000. évi *Hulladékgazdálkodásról* szóló XLIII. *Törvény* 54. §-a kimondja, hogy a Kt. 54-55. §-ában foglaltak alapján a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati intézmények és más szervezetek bevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

Egészségügyi jogszabályok

A **Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram** (1996) 9.5 pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével. Az oktatás, nevelés és szakképzés környezet-egészségügyi feladatait két nagy területre osztja:

- Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek ez munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számukra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.
- A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.

1998-ban Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az **Európai Egészség 21.** nyilatkozatot amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakosságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani és hogy a régió lakosságának olyan biztonságosabb fizikai környezetben kell élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértékeket.

Az Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma, az „Egészség 21” Regionális Stratégia szakmai háttérrel nyújt a hazai az **„Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja”** 2002 kidolgozásához. Előzménye a Nemzeti Népegészségügyi Program (1066/2001 Kormányhatározat). A Program illeszkedik az EU népegészségügyi prioritásaihoz, és hazánk uniós csatlakozása további lendületet ad a sikeres végrehajtásnak

Közoktatási jogszabályok

A **közoktatásról szóló** 1995. évi LXXIX. Többször módosított **törvény** szerint a pedagógiai programok felülvizsgálatánál az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésével kapcsolatos feladatokra, s a nevelés elsőrendű jelentőségű. A pedagógiai programok átalakításánál a személyiség és közösség fejlesztés megtervezésében kiemelt hangsúlyt kell fektetni a NAT kiemelt közös követelményeire, köztük a környezeti nevelésre.

A 41. § 6. pontja szerint az iskola „felderíti a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, a tanuló érdekében intézkedést kezdeményez”.

Az iskolai munkát tartalmi alapjaiban szabályzó közös követelményei között találjuk a környezeti nevelést. „A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.”

A **Nemzeti Alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. sz. kormányrendelet kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést. Elengedhetetlenül szükséges a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatás továbbfejlesztése. A felsőfokú oktatásban a program időszakának végére (2003) el kell érni, hogy minden hallgató részesüljön környezetvédelmi, természetvédelmi oktatásban.

1998-ban tizenhárom környezeti neveléssel foglalkozó társadalmi szervezet összefoglalta a környezeti nevelés eddig elért eredményeit és a *Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia* c. kiadványban megfogalmazta a közeljövő fontosabb feladatait. 2003-ban megjelent a kibővített, átdolgozott kiadás.

Önkormányzati jogszabály

Az 1990. évi LXV. *Törvény a helyi önkormányzatokról* kiemeli az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítését, a lakosság önszerveződő közösségei tevékenységének támogatását.

Helyzetkép

Belső: az iskola

Írásos emlékek alapján iskolánk jelenlegi helyén már 1958-ban iskola állt, melyet az állam működtetett. Ettől kezdődően lehet nyomon követni az iskola történetét. 1958: a 4 tantermes épület átadása. 1970: az úttörőház átadása (faház). 1977: áttérés az egyműszakos oktatásra (4 szükségstanterem kialakítása, oktatás 3 épületben.) 1992: javaslat a fenntartó testületnek (Gárdony Város Önkormányzata) az iskola bővítésére. 1993 – 1996. tervezés, sikertelen pályázatok. 1997: mivel a tervezésen kívül évekig nem történt előrelépés, Zichyújfalu önállóvá válik. 1998: a helyi képviselőtestület elkészíteti a kiviteli terveket, közbeszerzés. 1999: az építkezés megkezdése saját erőből. 2000: az új épület szerkezetkész állapotba kerül, a pénz elfogyott. 2000 – 2002: sikertelen pályázatok. 2002: döntés a beruházás befejezéséről, hitel felvételről. 2003: az új épületrész átadása, avatása.

A zichyújfalui Fekete István Általános Iskola önálló intézmény, másik iskola vagy más intézmény nem tartozik hozzá. Fenntartója Zichyújfalu Község Önkormányzatának Képviselőtestülete. Gazdálkodása részben önálló, részben a Polgármesteri Hivatalhoz tartozik. Beiskolázási körzete: Zichyújfalu község területe, valamint Agárd - Csiribpusztáról fogad 16 bejáró tanulót. Teljesen osztott, 8 évfolyamos általános iskola. Tagozatok: alsó tagozat (1., 2., 3., 4. osztályok), felső tagozat (5., 6., 7., 8. osztályok). Tanulócsoportok: 8 osztály (1 - 8. osztályok). Délután tanulószobai foglalkozás zajlik. A tehetséggondozás és a szabadidő hasznos eltöltése céljára szakkörök működnek (énekkar, színjátszás, barkácsolás, matematika, angol, néptánc, kerámia, szintetizátor, sportkör, mazsorett) . Az iskola tevékenységét 17 alkalmazottal látja el, ebből 13 fő pedagógus, 4 fő technikai személyzet (iskolaitkár, takarító, karbantartó).

2003. szeptember 1-jén az új iskolaszárny átadása, avatása után megkezdődhetett a munka egy szebb, korszerűbb iskolában. Nagyon örültünk ennek. Most már egy épületben dolgozhat, tanulhat mindenki. A tantermek sokkal világosabbak, levegősebbek és a megvilágítás korszerűbb a réginél. A híradástechnikai berendezések hangosítás is fejlettebb.

Van egy gyönyörű szép világos, kis színpaddal gazdagított aulánk, ahol rendezvényeink méltó helyet kaptak és nemcsak az iskolás gyerekek és tanáraik élvezhetik előnyeiket, hanem a település lakói is.

Számtalan, érdekesnél érdekesebb program gazdagította és gazdagítja a zichyújfalui tanulók és a falu lakóinak életét.

Ha sikerül az épületet teljesen befejezni nagyon nagy lépést teszünk afelé, hogy egy új, a mai igényeket teljesen kielégítő közösségi házat teremtsünk az itt élő emberek számára.

Az iskola bővítésével a gyermekek sportolási és mozgási lehetőségei hátrányt szenvedtek, amit kompenzálunk a falu sportpályái (füves focipálya és aszfaltozott kézilabdapálya), amelyet a falu lakossága mellett az iskola is használ.(testnevelés óra, sportkör, versenyek)

Külső: a település, a helyi értékek

Zichyújfalu a mezőföldön fekszik, a Velencei-tó déli partjától 8 km-re, a megyeszékhelytől, Székesfehérvártól 27 km-re.

Az Újfalu helynév újonnan települt helységet jelent, a megkülönböztető Zichy előtag az egykori földesúrra, a gróf Zichy családra utal, akik 1650-ben kapták meg a falut. Az 1800-as évek végén gróf Zichy János kastélyt épített ezen a helyen. A település iskolája a reformkorban keletkezett, az iskola római katolikus jellegű volt, ahova a reformátusok gyermekei is járhattak. Az iskolát az uradalom tartotta fenn 1890-ig, amikor is megvonta a támogatást. Az iskolát az első Világháború idején 1915-ben Zichy János szervezte újjá, aki gondoskodott az épületről, a tanító lakásáról, az iskola működéséről. Ez az épület még ma is látható. Az épület később kápolnaként működött egészen 1983-ig. A falu temploma ekkorra épült fel és költözött be a falu központjába.

Az itt élő emberek mezőgazdasággal foglalkoznak, hiszen a földrajzi leírás szerint a településnek jó, lapos földje van.

A munkalehetőségnek köszönhetően a lakosság száma az ötvenes években jelentősen növekedett, hiszen az akkori állami gazdaság igyekezett állandó munkaerőt beállítani. Ennek köszönhetően a gyereklétszám is növekedett, az ötvenes években épült meg a régi iskolaszárny, az iskola igazgatója Gruiz Károly lett.

A kastélyhoz tartozik egy hatalmas park, itt szoktuk tartani a falunapokat, majálisokat, hiszen hely bőven van, a park mellett található a sportpályák, aszfaltozott kispálya, tenispálya valamint, egy új létesítmény, amit már magunk, a település lakói hoztunk létre, szinte teljes mértékig önerőből, egy füves, nagy focipálya. Különösen szép a fekvése, hiszen a kastélyhoz tartozó erdő veszi körül. Igyekszünk természeti kincseinket a pusztulástól, pusztítástól megvédeni, hogy legyenek kiránduló helyeink. Ezért is örültünk, amikor a Gaja Környezetvédő Egyesület pályázatot hirdetett illegális hulladéklerakók felszámolására, mert az erdőnk rendkívül elhanyagolt, szemetes volt. Az iskolánk gyermekei felkutatták ezeket a helyeket és a pályázaton nyert összegből elszállítottuk.

Két intézmény működik a településen. Az óvoda, ami szintén a kastély-parkban található. Igyekszünk az udvart is korszerűsíteni, szépíteni.

Hagyományápolás, faluszépités keretében állítottunk kopjafát az aradi vértanúk emlékére a falu központi részén, készítője egy helyi lakos. Környezetét parkosítottuk, megemlékezéseinket azóta itt tartjuk.

Erőforrások

Személyi erőforrások

Az iskola az egyik legfontosabb színtere az egészség- és környezeti nevelésnek, ezért nagyon fontos, hogy az intézmény minden dolgozója a diákokkal együtt részt vegyen, illetve feladatot vállaljon a pedagógiai program megvalósításában. A pedagógusok, adminisztratív és technikai dolgozók példamutatása nagymértékben segíti fenntarthatóságra nevelés elveit az állampolgári és közösségi felelősségtudat kialakítását.

Pedagógusok:

Tantárgyában segíti az egészséges környezeti célok megvalósítását a tantárgyaiba beépíti ezeket.

Odafigyel példamutató magatartására.

Részt vesz az egészségi- és környezeti nevelési programban, segít azok szervezésében

Diákok:

Részt vesznek a programokon

Magatartásukkal, aktív részvételükkel elősegítik a célok megvalósítását.

Technikai dolgozók

Segítik a programok szervezését, részt vesznek az előkészületekben.

Az önkormányzatnak meghatározó szerepe van az iskola életében.

A szülők, családok jól bekapcsolhatók a munkánkba a diákok segítségével.

Anyagi források

A szükséges anyagi erőforrások megtervezése, költségigényes tanulás szervezési módoktól az épület környezetbarát működtetésének feltételéig mindenre terjedjen ki.

Azokat az egészség- és környezeti nevelési programokat és célokat, melyeket a kötelező tanórai keretekbe építünk be a kormányzat az önkormányzatokon keresztül támogatja.

Állami források: pályázatok

Önkormányzat: működtetési támogatás

2. JÖVŐKÉP, ALAPELVEK, CÉLOK

Környezeti nevelés személyiség formálás, amely felismerteti a természeti, gazdasági, társadalmi jelenségek összefüggéseit és szerepét a környezetben.

Magatartási és életviteli mintákat közvetít, amely környezetéért felelős polgárokká nevel.

Minden ismeret, készség és értékrendszer ezt az általános célt kell szolgálja.

A környezeti nevelés rendszer-szemléletű, minden a környezetben lejárló változás újabb változásokat generál, ok-okozati összefüggések mozgatják. Jövőképe ezért hosszútávra szól: a környezethez való viszony élethosszig meghatározó kapcsolat.

Helyi problémáktól juttat globális összefüggésekig. Hangsúlyozza az együttműködés fontosságát. Az egymás iránti figyelem, megértés a társadalomba való beilleszkedés képességét fejleszti ki. Közvetíti a környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát. Kialakítja a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét a sokféleség megőrzését. Az egészséges életmód igényeit, technikáit, módszereit is áthatja. Ezért az általános iskolai környezeti nevelés a nevelés egészének egyik sarokpontja.

Az iskolai drogreprevenió céljai

A környezeti nevelés általános elveihez igazodva egészségneveléshez kapcsolódik. Cél a tudatos, egészséges életet élő generáció kialakítása. Az egészség mentális és pszichés hangsúlyú fejlesztésének része a legális és illegális drogok fogyasztásának megelőzése. Az elsődleges prevenció a drogot még nem fogyasztók felé irányul. A megelőzés célja, hogy a fiatalok eleve ne nyúljanak drogokhoz. Az elsődleges prevenció színtere az óvodától kezdve az általános iskola alsó tagozata, ahol a drogról szó sem esik, helyesebb tehát az egészségfejlesztés elnevezés, mely sokkal jobban kifejezi az elsődleges prevenció lényegét, sokkal összetettebb cselekvést igényel a célok elérése érdekében. A másodlagos prevenció a

kipróbáló, de a drogot rendszeresen még nem fogyasztókat kívánja megszólaltatni. Ők a tizenévesek, akik már nem mentesek a drogok ismeretétől, esetleg használatától. Az általános iskolák felső tagozataiban e két szint egymást kiegészítve jelenik meg, melynek célja, hogy megtanítsa a gyermekeket a számukra káros hatások elutasítására. A harmadlagos prevenció a drogfüggők társadalmi visszahelyezését, beilleszkedését segíti. A prevenció egyeik leggyakoribb és legalkalmasabb színtere az iskola. A tankötelezettség révén az iskolába járó gyerekekkel éveken keresztül sajátos és intenzív kommunikációs helyzetben vagyunk. Mondhatjuk, hogy az idő legnagyobb részét a pedagógus együtt tölti neveltjeivel.

A prevenció olyan munka kell legyen, amely azokra a kérdésekre ad valódi, hiteles és használható választ, amelyek a drogfogyasztást kiváltják. Szem előtt kell tartanunk, hogy a drog, illetve annak fogyasztása mindig csak tünet: tünete egy nagyobb problémakötegnek.

Megvalósítás módjai:

Együttműködő szülők, védőnői, iskolaorvosi, gyermekvédelmi szolgálati háttérrel.

Szabadidős programok támogatásával a sokszínűség jegyében.

Alternatívák kínálatával az egyéni hetirendhez

rendszeres szakköreink, délutáni foglalkozásaink: színjátszás, énekkar, sportkör,
barkácsolás, angol, néptánc,
szintetizátor, kerámia, mazsorett,
matematika, könyvtár, társastánc

alkalomszerű programjaink: osztálykirándulások és kirándulások

hangverseny és színházlátogatás, sportversenyek,

Hosszú távú cél

Fontos, hogy az iskolai megelőző munka hosszú távú, objektív, a diákok életkori sajátosságaihoz igazított, megfelelő megközelítésű és szakmailag is magas szintű legyen.

Hitelesen valósítható meg célját, az egészséges, pozitív életvezetést, melynek része a drogmentesség, úgy, hogy a drog elutasítása belső igény legyen.

A cél mindenképpen az, hogy utat találjunk azokhoz a fiatalokhoz, akik közé készülünk. Ne csak azt mondjuk el, hogy mit nem szabad tenniük, hanem azt is, hogy mit tegyenek helyette. Az iskolai programok között ezért sokkal hatékonyabbak a hosszú távú, valamint az egymásra épülő, komplex megközelítésű programok. Nem beszélhetünk önállóan csak drogfogyasztási problémáról, hanem életvezetési problémákkal is foglalkoznunk kell, nem kerülve a tabukat sem (szexualitás, öngyilkosság stb..)

A drogprevenció tehát az egészségfejlesztés tágabb gondolati rendszerében kell kezelnünk, melynek a drogprevenció a részét képezi.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, melynek során az emberek fokozódó kontrollt nyernek saját életük, saját lelki állapotuk felett, annak érdekében, hogy egészségük jobb legyen. Míg a prevencióban az egészség elérése a cél, addig az egészségfejlesztésben az eszköz. A drogmentességet is csak az egészséges életrészeként képzelhetjük el.

Nem válhat elfogadhatóvá a droghasználat társadalmi szinten. Egészségstratégiánk átfogó életvezetési és életviteli mintákat közvetítsen a probléma megoldás kérdését erősítve

Mentálhigiéniai és személyiségfejlesztő tréningek tapasztalatait építse be a nevelés eszközei közé. A szaktárgyakban rejlő egészségnevelési vonatkozásokat tudatosan használja fel. Az együttműködő szervekkel, szervezetekkel fűzze szorosabbra kapcsolatát és testületünk segítségével alakítsa ki azt a „védőhálót”, amely a gyermekekben valósul meg a drogokkal szemben.

Egészségnevelési munkánk akkor válik igazán eredményessé, ha olyan komplex programokat alkalmazunk, melyek felölelik az egészségnevelés teljes tárgykörét. A gyerekek megismerkednek a különböző egészségkárosító magatartásformákkal, párhuzamosan

követendő cselekvésmintákat kapnak. Olyan készségeket és jártasságot fejlesztenek ki magukban, melyek segítik őket egy egészséges életvitel kialakításában, egészségükkel kapcsolatos pozitív döntések meghozatalában, felelőssé válva közben életük, életmódjuk, sorsuk alakításáért.

Konkrét céljaink:

- egészségmegőrző környezet biztosítása az iskolában
- az egészség iránti egyéni, családi és közösségi felelősség fejlesztése
- vonzó alternatívát kínálva bátorítani az egészséges életmód választását
- a jó diák-diák, tanár-diák kapcsolatrendszer kialakításának elősegítése
- a közösség, mint erőforrás felhasználása
- az egészségügyi szolgáltatások széles skálájának felhasználása

3. TANULÁSSZERVEZÉSI ÉS TARTALMI KERETEK

Tanórán kívüli foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról. Ezért tartjuk fontosnak, hogy a gyerekek szabadidejében is tartalmas, érdekes és hasznos elfoglaltságokat tudjunk felkínálni. Tanórán kívüli foglalkozások alkalmával módjuk van a legkülönbözőbb helyzetekben, sokszínű személyiségek által vezetett különböző megközelítésekben is (művészet, sport, játék, dráma stb.). átélni, belsővé tenni a legfontosabb alapelveket. Mód nyílik az ismeretek kreatív formában történő készséggé, képességgé alakítására. Ezen alkalmak a tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodnak, pozitív életszemléletet tükröznek, mindennapi életükhöz, lakóhelyükhöz kötődnek. Fontosnak tartjuk a személyes megtapasztalást, élménynyújtást.

Tanórán kívüli lehetőségek

- Környezetünk szebbé tétele: padfestés, szemétszedés, fa- és virágültetés
- Sport: kenutúra a Velence-tavon, ötpróba, kerékpártúra, gyalogtúra, minigolf bajnokság, futball bajnokság, úszás, iskolai sportkör
- Kirándulások: Tác, Sümeg, Pécs, Százhalombatta, Székesfehérvár.
- Egészségnap a védőnő bevonásával.
- Oltások során felvetődő munka – védőnő
- Szűrővizsgálatok: gyermekorvosi, fogászati
- Külső előadók meghívása
  - Bűnmegelőzés – rendőrség
  - Drog
  - Méhész szakember – mézverseny
  - DRV – Víz Világnapja
- Más iskolák versenyeire való felkészítés
- Always órák
- Szexuális felvilágosítás
- Rajzpályázat: Víz Világnapja, Föld Napja,
- Osztálykirándulások: város- színház- múzeumlátogatások, rendezvények hangversenyek
- Kele Napja
  - Pályázatok: irodalmi, rajz

Versenyek, vetélkedők: próza- versmondás, természetismereti verseny

Élménybeszámolók: erdészet, vadászat

Kiállítások: fotó, trófea

- Madarak Fák Napja: madár megfigyelés, kirándulás, gyalogtúra, akadályverseny
- Névadó hete: Fekete István Napok
- Iskolai szintű rendezvények: Mikulás, karácsonyi játszóház, Farsang, Anyák napja
- Szülői értekezletek, fogadóórák, nyílt napok, családlátogatások
- Akciók szervezése: hulladékgyűjtés, papírgyűjtés, szemétszedés, parlagfű irtás
- Napközis foglalkozások
- Nyári tábor
- Pályázatokon való részvétel
- Idősek Napja
- Környezet és egészségvédelem egyéb jeles napjairól történő megemlékezések: kiselőadások, filmvetítések, iskolarádió
- Szakkörök: színjátszó, angol, dráma, matematika, énekkar, néptánc, társastánc, mazsorett, szintetizátor, barkács, kerámia, sportkör, úszás, futballegyesület
- Könyvtárlátogatás, kutató és bűvár munka
- Diákönkormányzat programjai

Tanórai foglalkozások

Hagyományos tanítási órák

A NAT és a kerettanterv lehetőségeit kihasználva, a tantárgyi programokból kiindulva határozzuk meg az egészség- és környezeti nevelési tananyagot. Minden tantárgyba lehetőség szerint beépítjük a célkitűzéseket, az egyes tantárgyak elvárásait, céljait, egészség- és környezeti nevelési szempontból. A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő e környezetvédelmi, egészségnevelési vonatkozásokat.

Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit s felhasználjuk, így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik.

Az egyes tantárgyak kiemelt környezet- és egészségnevelési lehetőségei:

Alsó tagozat

* MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM

Célok:

Ismerjék meg közvetlen természetes és mesterséges ember alkotta környezetünk értékeit bemutató irodalmi alkotásokat.

Egészséges életmód szemléletének kialakítása az irodalmi művel témájának, érzelmekre való hatásának kihasználásával

Témakörök:

1.osztály:

Itt van a tél

Víg tavasz, virághintő

2.osztály

Barátunk a természet.

Otthon, család, szeretet

Barátaink: az állatok, fák, virágok
A család
Koszorús nyár, kalászdöntő

Szülőföldünk, környezetünk
Jeles napok, ünnepek

3.osztály
Barátunk a természet
Jeles napok, magyar ünnepek

4. osztály
Jeles napok, magyar ünnepek
Szülőföldem szép határa
Barátunk természet

* KÖRNYEZETISMERET

A tantárgy célja, hogy felkeltse a tanulóknak a környezetük élő és élettelen világa iránti érdeklődést, javítsa a környezetük állapota iránti érzékenységet, segítse őket tájékozódni természeti és társadalmi környezetükben. Kiemelt cél az óvatosságra intés, élet- és környezetkímélő magatartásformák kialakítása. Fejlessze helyes egészségzokásaikat, alapozza meg önmaguk és az élő- és élettelen környezetük iránt felelősségérzetüket, segítse magatartásuk és életvitelük alakulását.

1.osztály
Évszakok
A tiszta levegő varázslói
Élő-élettelen anyagok
Testem, érzékszerveim, tisztálkodás
A virágos növény részei, virágoskertek
Állatok, madarak a házkörül, vadon élő állatok
Madara és fák napja

2.osztály
Az erdő (szintjei, állatok, növények)
Testünk, életműködésünk (egészséges életrend, napirend, érzékszervek, életműködések, egészség, sport, táplálkozás, önismeret)
Az élettelen természetről (víz, levegő, időjárás)
A mező növény és állatvilága (növények, rovarok, madarak, emlősök)
A vízpart életközössége (növények, állatok)

3.osztály
Az élő természetről (vizek vízpartok élővilága, életjelenségek, életfeltételek, kölcsönhatások, környezetvédelem)
Testünk, életműködésünk (egészséges életmód, táplálkozás, légzés, tiszta levegő, betegség megelőzés, önismeret)
Az élettelen természet (az időjárás elemei, víz, csapadék

4. osztály
A kertben és a szántóföldön
Állatok a környezetünkben
Testi, lelki egészségünk
Élőhelyünk a Föld

* OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRÁK

Milyen vagyok?- Önismeret
Egészséges napirend, életrend

Az étkezés kultúrája, egészséges ételek
Környezetünk védelme és szépítése
Balesetek fajtái, megelőzésük, teendők balesetek esetén
A hazai táj védelme
Játék, sport, testedzés

Felső tagozat

* TERMÉSZETISMERET, BIOLÓGIA

A természetismeret tantárgy az 1-4 osztályban megalapozott elemi természettudományos megismerés módszereit a környezetre vonatkozó ismeretekre, készségekre, szokásokra, attitűdökre épül és azt fejleszti tovább.

Cél, hogy a tanulók a természeti jelenségeket elemi szinten, egységükben értelmezzék. Komplex módon, egységükben ismerjék meg az élő és élettelen természet valóságát.

Mivel a tanulók gondolkodása képszerű, ezért a megismerési folyamatban döntő a sokoldalú érzéki megismerés feltételeinek megteremtése és a sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása.

Az így keletkező képzetek teremtik meg a tanulóban a természeti folyamatok, törvényszerűségek, összefüggések megértését. Mindezek birtokában biztosíthatjuk csak a természettudományos nevelésben, hogy a tanulók tapasztalataik birtokában legyenek képesek olyan gondolkodási műveletek elvégzésére, mint a konkretizálás, elvonatkoztatás, általánosítás, és erre alapozva egyszerű fogalomalkotás, ítéletek, következtetések levonása.

A tárgy tanításának célja továbbá a környezeti nevelés, amely ebben az életkorban a környezet iránti érzékenység, az ökológiai szemlélet és egészségnevelés megalapozását jelenti.

A természetismeret tanítása során alakítsuk ki a környezet iránti pozitív érzelmeket, érdeklődéseket, értékeket, felelősségtudatot.

Ez az értékrendszer saját testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítását s jelenti. A környezet egészségügyi problémák tanításával (6 és 8 osztály egészségtan) ismertetjük fel a tanulóban saját felelősségüket az életükért és a környezetükért .

Közvetítjük a természeti és épített környezet szeretetét, amelyben az élőlények sajátos megváltoztathatatlan helyet töltenek be és együttesen alkotják a világot, amelynek része az egyén. Hangsúlyozzuk az egyén szerepét, aki tudatos magatartásával tehet a globális problémák mérsékléséért, és egyéni sorsának tudatos alakításáért.(betegség megelőzés, drog használat elutasítása, egészséges életmód stb..)

* FÖLDRAJZ

A tanulók tapasztalataira, élményeire támaszkodva nyújtunk ismereteket közvetlen élő és élettelen környezetünkről. Érzékeljük és értékeljük a lezajló változásokat amelyek törvényszerű természeti és társadalmi hatások eredményei. Megismertetjük a világ globális problémáit (túlnépesedés, üvegházhatás, ivóvízkérdés, éhezés, környezetszennyezés)

Megoldási javaslatokat, alternatívákat keresünk és kerestetünk ezek orvoslására, nyomatékosítjuk az egyén szerepét.

* TÖRTÉNELEM

1. A tanulók értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenység révén alakult át a természet:

- Mocsarak lecsapolása, erdők irtása, parlagföldek feltörése:
- Folyószabályozási munkák (Duna, Tisza)
- Ipari tevékenység (bányák nyitása, ipari létesítmények, lakótelepek építése)
- Mértéktelen vadászat, halászat (bölény, farkas, viza kipusztulása hazánkban)

2. Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására:

- a jégkorszakok hatására az ősember életmódja átalakul (vadászat)
- az ázsiai legelők kiszáradása miatt megindul a népvándorlás
- őseink a a sztyeppéken áttérnek a nomád pásztorkodásra

3. Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete

A település történetének fontos eseményei:

- török hódoltság
- a Zichy - család szerepe a falu fejlődésében
- harcok a II. világháború idején

Tanulmányi kirándulások a környék történelmi szempontból nevezetes helyeire:

- Százhalombatta
- Tác
- Székesfehérvár
- Pákozd

4. Értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében:

- az emberiség szerepe a környezetkárosításban
- népességrobbanás és élelmezési válság
- a Föld északi és déli felének eltérő gazdasági fejlettsége
- a terrorizmus

* IDEGEN NYELV (ANGOL)

Egészségünk fontossága gyakori témája tanóráinknak. A sportokkal, ételekkel, táplálkozással kapcsolatos szövegek feldolgozásakor kihangsúlyozzuk, hogy milyen nagy szerepe van, ezeknek a dolgoknak az egészséges életmód kialakításában, illetve annak megőrzésében.

A tanulókkal időről-időre olvasunk az angol nyelvterületeken élők kultúrájáról, életmódjáról. Megbeszéljük szabadidős tevékenységüket, szólnak táplálkozási szokásaikról és megállapítjuk, hogy ők mit tesznek az egészségükért. A gyerekek ezekből az olvasmányokból megismerhetik egyes idegen országok hozzáállását a környezetvédelem kérdéseivel is, majd összehasonlíthatják azt a hazai környezeti problémákkal, illetve azok kezelésével Minden második lecke után a diákok projekt munkát készítenek az érintett témákban.

Az angol nyelv elsajátításával a gyerekek képessé válnak arra, hogy a fent említett ismereteket egyéb forrásokból bővítsék.

* FIZIKA-KÉMIA

A fizika a környezetünkben levő tárgyak és a természetben lejátszódó jelenségek vizsgálatával foglalkozik. Magunk is igyekszünk különböző jelenségeket előállítani, azaz kísérletezni. A fizikai kísérletezés során a jelenségeket jobban, pontosabban és ami fontos- egymás után többször is megfigyelhetjük. A kísérletek közben legtöbbször mérünk is, fizikai mennyiségeket határozunk meg (térfogat, tömeg, sűrűség stb.). Magyarázatot keresünk a miértre, s így az adott mennyiségekkel, összefüggésekkel jellemezhetjük pontosan a megfigyelt jelenségeket. Így nemcsak a természet törvényeit ismerhetjük meg, hanem azok gyakorlati alkalmazásuk „hogyanját” is, kihatva az egészségre, a környezet pozitív irányú kezelésére, védelmére, az egészséges „adj és kapsz” megvalósulására.

A kémia azt vizsgálja, hogy a világot milyen anyagok építik fel, milyen az anyagok szerkezete, összetétele, tulajdonsága. Hogyan változnak meg az anyag tulajdonságai. Foglalkozik a természetben megtalálható anyagok különböző célokra való felhasználásával, új anyagok előállításával, így lehetőséget nyújtva a környezetre káros és az egészségre káros anyagok mellőzésére és a környezetre és egészségre nem káros anyagok tudatos felhasználására.

Napjainkban már a kémia az élet részévé vált.

A tanítás során nincs olyan pillanat, amikor a tanítványaink ne találkoznának az egészséges élet-életszemlélet kialakítása- alkalmazásának problémáival.

* MATEMATIKA

A matematikáról nem mondható el, hogy kifejezetten az egészség- és környezeti nevelés fő központja.

Elsősorban más tantárgyakban tanított, tapasztalt ismeretek környezeti összefüggéseit tudjuk a matematika nyelvére lefordítani.

Az egészséges életmódra való nevelésre százalékszámítási feladatok adnak lehetőséget. Statisztikai adatok, környezeti mérések a grafikonok és táblázatok készítésére jól használható. Fizikai, kémiai összefüggések arányossági, százalékszámítási feladatokat erősítik.

Tudatosan törekszem arra, hogy minél több olyan feladat kerüljön be az óra menetébe, amelyek a valós életről szólnak

Nagyon fontos feladatnak tartom, hogy a tanulók logikus gondolkodása, szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön.

* MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

	Célok: megérteni, írni, gondolkodni tanít ezzel valamennyi tantárgy tanulását segíti.	Általános személyiségfejlesztés.
5. évfolyam	Tájéleírás készítése valóságos vagy elképzelt tárgyról, lakókörnyezetünkről. Petőfi Sándor: Az Alföld Tájékozódás a dokumentumtípusok között: szépirodalom és ismeretközlő könyvek, segédkönyvek (szótárak,	Környezet leírása, közlése és a környezeti leírás befogadása. A családdal, iskolával, lakóhellyel kapcsolatos érzések leírása. Verselemzés, mesék feldolgozása dráma-pedagógiai módszerekkel.

	lexikonok).	Regényelemzés, filmvetítés.
6. évfolyam	Gyűjtőmunka csoportosan vagy egyénileg. A talált adatok célszerű gondos elrendezése, vázlatban jegyzetben.	Környezet ábrázolása, leírása. Példakép megfogalmazása, ballada feldolgozások drámapedagógiai módszerekkel.
7. évfolyam	A mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával.	Modern informatika és adatbáziskezelés a környezeti nevelésben. Saját vélemény megfogalmazása. Versek összehasonlító elemzése.
8. évfolyam	Tapasztalatszerzés a mindennapi élet hivatalos iratainak megfogalmazásában.	Állampolgári nevelés a környezeti nevelésben. Erkölcsi ítéletalkotás, véleményalkotás. Verselemzések.

* ÉNEK – ZENE

Azt mondják, hogy a zene megszépíti az ember lelkét és boldoggá tesz. Ezt vallom én is, ezért szinte minden lehetséges alkalommal zenét hallgatunk. Nagyon sok kiváló zeneszerző írt művet a természetről. Van, aki a szépségét, de van, aki borzalmait eleveníti meg. Népdalaink első sorban a szerelemről szólnak, de a természet szépségei, gazdagsága is megjelenik.

A népdal és a népzene szoros kapcsolatban van egymással. Ezek által ismerjük meg népünk hagyományait, népszokásait. Céлом a zene szeretete mellett, hogy tanulóink fel tudják fedezni az élet értékeit és utasítsák el a negatívumokat.

A közös éneklésnek és táncnak közösségteremtő hatása van.

* VIZUÁLIS NEVELÉS

Az egészséges életmód kialakításában szerepet játszó gyümölcsök ábrázolása, vitaminban gazdag zöldségek, gyümölcsök festésével készült plakátok – figyelemfelhívás.

Alakábrázolás: mozgásban lévő alak ábrázolása természetes környezetben – sportolás, mozgás szerepének és fontosságának kihangsúlyozása.

Az olimpiai ötpróba eseményeire való felhívó plakátok készítése. Mozgósítás.

Pályamunkák készítése a Víz világnapja alkalmából meghirdetett pályázatra, szem előtt tartva a víz hasznosságát, szépségét és értékeit.

A Föld Napja alkalmából a környezetszennyezés elkerülése érdekében készített rajzok.

Tabló készítése a leggyakrabban eldobált, fel nem dolgozható hulladékokból tiltakozásként a környezetszennyezéssel szemben.

A szabadban készített tájképek festése. Felhívás a friss levegőn való tartózkodás fontosságára, kedvelt kirándulóhelyek fotóinak tanulmányozása.

A víz, mint az élet legősibb közege, meghatározó szerepe az élővilág alakulásában – a víz, mint szabadidős tevékenység színtere – sportolási lehetőségek – vizuális megjelenítés feladatai: folyóval, tóval kapcsolatos élmények képi felidézése.

Téli sportokat idéző képek felelevenítése – téli táj kínálta sportolási lehetőségek

Mozgó alakok térbeli ábrázolás (agyag).

* TESTNEVELÉS

Iskolai munkánk során célunk a tanulók egészséges testi fejlődése. Fedezzék fel, hogy rendszeres testmozgás által megőrizhetik egészségüket, egyedi élményeket nyújt számukra, megkönnyíti az együttműködést, a kapcsolatteremtést. Szabadtéri foglalkozások során folyamatosan neveljük őket a környezet védelmére és felhívjuk figyelmüket a környezetszennyezés egészségre ártalmas hatásaira. Ezen törekvések tanórán és tanórán kívül is fontosak számunkra.

* OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA

Pedagógusként, osztályfőnökként segítenünk kell tanítványainkat abban, hogy emberarcúvá formálják maguk körül a világot. A demokrácia keretei között a legnemesebb cél sem valósulhat meg deklarált eszközökkel. Az erkölcsi értékek, normák közvetítése sem történhet direkt módon. Arra kell ösztönöznünk tanítványainkat, hogy kialakítsák saját értékrendjüket, ismerjék önnön lehetőségeiket és korlátjaikat, igazodjanak el a változó világban! Nagyon fontos a személyes példa!

Témakörök:

- Az ember testi, lelki sajátosságai, viselkedési formái.
- A bőr-, a szépségápolás és az öltözködés.
- Mozgás és egészség.
- Az egészséges táplálkozás.
- Nemiség, szexualitás.
- Betegség, egészség.
- Élvezeti szerek, szenvedélybetegségek.
- Veszélyforrások, veszélyhelyzetek.
- Egészséges környezetér

célok, feladatok

- sérülés - specifikus eljárások alkalmazásával fejleszteni a tanulók társas kapcsolatait, a helyes magatartási és viselkedési szokások elsajátítását, a szabálytudat erősítését
- önértékelés alakítása
- pályaválasztás stb.

Nem hagyományos szervezésű tanórák

Kötelező tananyag elsajátítása nem hagyományos óra keretek között is történik. Az egészség- és környezeti nevelés céljainak megfelelően ezen alkalmak a tanulók számára érdekesebb, színesebb, a megszokottól eltérő módon közvetítik a tananyagot, alakítanak ki készségeket, képességeket.

Erdei iskola

tanulmányi séta

óra a szabadban

gyalogos közlekedés szabályainak gyakorlása az iskola környékén

videofilm megtekintése

kiselőadások meghallgatása

környezet és egészségvédelmi problémák feldolgozása drámapedagógiai módszerekkel.

4. MÓDSZEREK

A hagyományos módszerek mellett, a környezeti és egészségügyi nevelés szempontjából hasznosak lehetnek a különféle interaktív, tevékenységalapú módszerek is. Ezek lehetőséget adnak a gyerekeknek a tudás tapasztalati úton való elsajátítására. Arra törekszünk, hogy a módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásával tegyük színesebbé nevelőmunkánkat

Játékok

- szituációs játékok
- memóriafejlesztő játékok
- kombinációs játékok

Riport módszer

- kérdőíves felmérés
- direkt riportok

Projekt módszer

- analízis-akció projektek

Terepgyakorlati módszerek

- terepgyakorlatok
- kirándulások
- nyári táborok
- megfigyelések

Aktív, kreatív munka

- természetvédelmi és fenntartási munkák
- hulladékgyűjtés
- méz-vetélkedő
- Madarak, Fák Napja-verseny

Közösségépítés

- csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Művészi kifejezés

- vizuális művészet
- zeneművészet
- táncművészet
- színjátszás
- versmondás
- prózamondás

5. TANESZKÖZÖK

Környezetünk vizsgálatához szükséges eszközök:

Petri-csészék, kémcsövek, mikroszkópok, indikátorok, szűrők, mérőhenger

Iskolakönyvtárban található kiadványok:

tankönyvek, határozók, térképek, ismeretterjesztő kiadványok (pl. tájakról, nemzeti parkokról, természeti értékekről, egészséges táplálkozási szokásokról, sportokról), folyóiratok

Egyéb eszközök:

multimédiás kiadványok, videofilmek (természetfilmek, dokumentumfilmek), diasorozatok, transzparenszek, faliképek, plakátok, modellek, tablók, videokamera, tájékoztató eszközök (iránytű, tájoló), anyagok és eszközök a kézműves foglalkozásokhoz, gyakorlati természetvédelemhez (papír, ragasztó, írószerszámok, faanyag stb.)

Tanárok számára elérhető eszközök:

szakmai, módszertani kiadványok

6. AZ ISKOLAI KÖRNYEZET

A környezeti és egészségügyi nevelési program szerves része, hogy mindinkább tudatosítsa az iskola dolgozóiban és tanulóiban környezetük védelmének, barátságos kialakításának fontosságát. Ezért fektetünk különösen nagy hangsúlyt iskolánk szépítésére, energiatakarékos üzemeltetésére, illetve a rend és tisztaság megtartására.

A példamutató iskolai környezet tényezői iskolánkban

- termék, folyosók, mellékhelységek tisztasága, esztétikus kialakítása
- az udvar rendezettsége, karbantartása
- növények, élősarok kialakítása
- az iskola anyag- és energiatakarékos üzemeltetése
- a pedagógusok és a technikai személyzet példamutató viselkedése
- a gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése
- hulladékkezelés: papírgyűjtés szervezése
- az iskolarádió, faliújság egészséges életmóddal, környezetvédelemmel foglalkozó rovatai

7. KOMMUNIKÁCIÓ

Az iskolán belüli kapcsolatrendszer, a kommunikáció egyik záloga eredményes munkánknak. Ahhoz, hogy az iskola valamennyi „dolgozója” sajátjának tekintse a kitzűzött célokat, már a kezdetektől együtt kell gondolkodniuk. A szülőket is csak megfelelő kommunikációval lehet bevonni az iskola céljainak elérésében.

Az iskolán kívüli kapcsolatrendszer és kommunikáció alapvető eszköze az iskolák nyitottá válásának. Tudatosítani kell, hogy a környezeti nevelés közügy, a szűkebb vagy tágabb lakókörnyezet is részt vesz benne.

1. Az **iskolán belüli** kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak, ezért rendszeresen kihasználjuk a lehetőségeit, hogy megértsük a részt vevőkkel, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden ott élő közös ügye. A diákokat zöld faliújságon, iskolarádióon, illetve személyes kapcsolattartáson keresztül tájékoztatjuk az aktualításokról. A zöld mozgalmak akcióiról, kampányairól, pályázati lehetőségekről különféle zöld kiadványok, mint pl Természetbúvár és az elektronikus kommunikáció révén szerzünk tudomást. : szülői értekezletek, fogadóórák, levélben való tájékoztatás, nyílt napok, szülőkkel közös programok, iskolaújság, kiállítások

2. Az **iskolán kívüli:** kapcsolattartás az önkormányzattal és Gaja Természetvédő Egyesülettel.

8. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS / MINŐSÉGELLENŐRZÉS

Az egészség- és környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során – mint azt a korábbi fejezetekből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralma, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A pedagógus egészség- és környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével.

- Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.
- Felkészülésüket hasssa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- A rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:

- a tanulói kíváncsiság megőrzését;
- az aktivitás fenntartását és megerősítését;
- a belső motivációs bázis fejlesztését;
- az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését;
- a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit;

- a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére;
- az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére; a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is.

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az ellenőrzés bizalomra épüljön és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.
- Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, mely tükrözze a következetes igényességet.
- Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezet-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének! A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség. Tanulóink neveltségi szintje és beállítódásának értékelése magatartásuk és szorgalmuk minősítéseként jelenjék meg.

Eredményvizsgálatunk

- egyes tanulók esetében

- az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására
- a szociális képességek alakulására
- a beállítódások és értékorientáció fejlődésére
- a csoporthelyzet megismerésére
- a konfliktuskezelés módjára irányul.

- osztályközösségek esetében

- a csoportviszonyok alakulásának
- a közvéleménynek, a morális gondolkodásnak
- az informális kapcsolatrendszernek
- a tevékenységrendszernek a megismerésére irányul.

Eredményvizsgálati módszereink a következők lehetnek:

- folyamatkövető megfigyelés
- célzott megfigyelés
- helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat)
- tevékenységelemzés
- egyéni és csoportos megbeszélés, interjú.

A nevelői követelmények teljesítéséről az intézmény belső ellenőrzési szabályzata részletes előírásokat tartalmaz.

Választott módszereink lehetnek:

- a személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése
- spontán és irányított személyes beszélgetések
- írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat
- nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése
- a helytállás aktivitásának és minőségének követéses vizsgálata

9. PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZÉS

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést. Az iskola továbbképzési programja mindig figyelembe veszi az egyéni és intézményi érdekeket.

HELYI TANTERV

I. TANTÁRGYAK, TANÓRÁK, ÓRASZÁMOK 1 – 4. OSZTÁLY

1. Kötelező tanórai foglalkozások

Tantárgyak	1. osztály	2. osztály		3. osztály		4. osztály	
	2004. 09.01.		2005. 09. 01.		2006. 09. 01.		2007. 09. 01.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	8	8	7	8
Angol nyelv						2	1
Matematika	4,5	5	4,5	5	4,5	5	4,5
Környezetismeret	1	1	1	2	1,5	2	1,5
Ének-zene	1	1	1	2	1	1	1,5
Rajz	1,5	1,5	1,5	2	1	1,5	1,5
Technika	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	2,5	3	2,5	3	3	3,5
Összesen:	20	20	20	22,5	20	22,5	22,5

2. Választható tanórai foglalkozások

Tantárgyak	1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
Korrepetálás, egyéni fejlesztés	2	2	2	2
Osztályfőnöki óra			1	1
Összesen:	2	2	3	3

3. Az előírt tananyag és követelmények

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak tananyagát és követelményeit az 1. számú melléklet tartalmazza.

II. A TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során elsősorban olyan taneszközöket használunk, melyet az oktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított, de beépítjük és használjuk a tanítást segítő egyéb kiadványokat, taneszközöket is.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak tanításához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az osztálytanítók és a szaktanárok a jogszabályokban rögzített egyeztetéseket követően határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanévkezdés előtt – a megelőző tanév utolsó szülői értekezletén tájékoztatjuk.

A tankönyvek megrendelése, kiosztása az iskolai tankönyvfelelős feladata, az egyéb taneszközök beszerzése a szülő kötelessége.

A taneszközök kiválasztásának szempontjai:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi pedagógiai programjában rögzített pedagógiai elveinknek, elképzeléseinknek, céljainknak.
- több éven át használható legyen
- legyen korszerű, biztonságos, környezetbarát

Az iskola igyekszik – pénzügyi lehetőségeihez mérten – csökkenteni a szülők kiadásait oly módon is, hogy az iskolai könyvtár számára egyre több nyomtatott és digitális taneszközt szerez be (pl. kötelező olvasmányok több példányban).

III. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

1 – 3. évfolyam:

Az évfolyamismétlésre történő utasítás csak a szülő kezdeményezésére, kérelmére történhet.

A tanuló csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

4 – 8. évfolyam:

A tanuló magasabb évfolyamba csak akkor léphet, ha az előírt tantervi követelményeket sikeresen teljesítette. Ehhez minden tantárgyból legalább az “elégletes” év végi osztályzatot meg kell szereznie a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez “elégtelen” osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez “elégtelen” osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

Az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

1. Az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse.
2. Egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át.

Az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

Az 1. évfolyam végén: magyar nyelv és irodalom, matematika

A 2. évfolyam végén: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret

A 3-4. évfolyam végén: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv

Az 5-6. évfolyam végén: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, természetismeret, idegen nyelv

7-8. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv

A tanuló részére szülői kérésre engedélyezzük az évfolyam megismétlését abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról az iskola igazgatója dönt.

Lehetőséget biztosítunk az első évfolyamra felvett tanuló értékelés, minősítés alóli felmentésére, ez esetben az évfolyamot előkészítő évfolyamként fejezi be. Az előkészítő évfolyam azonban csak abban az esetben javasolható, ha a tanuló a tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte. Aki a nyolcadik életévében lép az első évfolyamra, az nem járhat előkészítő évfolyamra.

Az előkészítő évfolyam nem ismételhető.

Az igazgató a tanulót kérelmére – részben vagy egészben – felmentheti az iskolai kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai fogyatékosága, továbbá ha sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága, sajátos helyzete indokoltá teszi.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

ALSÓ TAGOZAT	FELSŐ TAGOZAT
0-45%: 1	0-40%: 1
46-60%: 2	41-60%: 2
61-80%: 3	61-80%: 3
81-90%: 4	81-90%: 4
91-100%: 5	91-100%: 5

IV. A TANULÓK MINŐSÍTÉSE

1. Az ismeretek számonkérése

Az iskola a nevelő – oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését, értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrizzük

A szóbeli felelet értékelésének szempontjai:

- A lényeg kiemelése
- Folyamatos előadásmód
- Az előadás módja / nyelvhelyesség, tekintettartás, hangerő, szerkesztés/
- Szakkifejezések használata

Az írásbeli felelet értékelésének szempontjai:

- Pontos megfogalmazás
- Logikus felépítés, tagolás
- Gondolatgazdagság, egyéni stílus
- Igényes íráskép

A gyakorlati tevékenység értékelésének szempontjai:

- Attitűd
- Kedv
- Hozzáállás
- Aktivitás

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, természetismeret, fizika, kémia, biológia és egészségtan ellenőrzésénél:

- ◆ Félévkor és év végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.
- ◆ A tanulók munkáját egy – egy témakörön belül szóban vagy írásban ellenőrizzük.
- ◆ Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanuló teljesítménye hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez. Emellett azonban figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

A tanulók eredményes felkészülése érdekében egy tanítási napon az alsó tagozatos tanulók esetében legfeljebb egy, a felső tagozatos tanulók esetében legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. A dolgozat témaköreit és időpontját legalább az ellenőrzést megelőző egy héttel ismertetni kell a tanulókkal.

A hiányzó tanuló a témazáró dolgozatot megfelelő felzárkóztatás után köteles pótolni.

Az írásbeli dolgozatokat a megírást követő egy héten belül ki kell javítani, és annak értékelését a tanulókkal ismertetni kell. A tanuló a dolgozatot kézhez kapja, és a szülővel aláírhatja.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon az alábbiak szerint történik:

Az első – harmadik évfolyamon, továbbá a 4. évfolyamon félévkor a tanuló teljesítményének értékelésére a szöveges minősítést alkalmazzuk, nem zárjuk azonban ki az év közbeni érdemjegyek adását /1-5 osztályzat/.

Nem osztályozzuk a készségtárgyakban nyújtott teljesítményt

A további évfolyamokon félévkor és év végén osztályzattal minősítünk. Az osztályzatot az érdemjegyek és a tanuló év közbeni munkája alapján kell meghatározni. A megállapításnál a témazáró dolgozatok eredményét súlyozottan vesszük figyelembe.

Félévkor a tájékoztató füzetben, év végén a bizonyítványban értékeljük a tanulók teljesítményét.

A szóveges minősítés során a tanulók teljesítményétől függően az alábbi fokozatokat alkalmazzuk az első – három évfolyamon, illetve a 4. évfolyamon félévkor:

- Kiválóan teljesített
- Jól teljesített
- Megfelelően teljesített
- Felzárkóztatásra szorul

Az 1 – 3. évfolyamon félévkor és év végén, a 4. évfolyamon félévkor a tanulók munkájáról az egyes tantárgyak követelményei alapján írásban megfogalmazott részletesebb értékelést is csatolunk.

/2. számú melléklet: Értékelő lap/

A 4. évfolyamon év végén, valamint az 5-8. évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Abban az esetben, ha a tanuló sajátos nevelési igényű, bizonyos tartalmak elmaradnak. Az egyénre szabott tantárgyi tartalmak, követelmények a tanuló személyi anyagában olvashatók (szakvélemény, egyéni fejlesztési terv)

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tárgyból, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Kitűnő minősítést az a tanuló kap, aki az adott tantárgyból dicséretre méltó teljesítményt nyújtott. A naplóba: ”d”, a törzslapra, bizonyítványba: ”Kitűnő” minősítés kerül.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a nevelő értesíti a Tájékoztató füzetben keresztül, melynek bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi.

A tantárgyi modulok értékelése

Évf.	a modul neve	óraszám	az értékelés módja
5.	Hon – és népismeret	0,5	A történelem tantárggyal együtt értékelve
	Tánc és dráma	0,5	Az ének-zene tantárggyal együtt értékelve
6.	Hon – és népismeret	0,5	A történelem tantárggyal együtt értékelve
	Tánc és dráma	0,5	Az irodalom tantárggyal együtt értékelve
	Informatika	0,5	A számítástechnika tantárggyal együtt értékelve
	Egészségtan	0,5	A biológia tantárggyal együtt értékelve
7.	Ember - és társadalomismeret, etika	1	Önálló tantárgyként, tanév végi osztályzat
8.	Egészségtan	0,5	A biológia tantárggyal együtt értékelve
	Mozgókép – és médiáismeret	1	Önálló tantárgyként, tanév végi osztályzat

2. A magatartás és a szorgalom értékelése

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

1. A tanulók magatartását a I. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzni.
2. A 2-8. évfolyamon a tanulók magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.
3. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító pedagógusok szavazással határoznak. Azonos szavazatszám esetén az osztályfőnök dönt. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni, félévkor számmal, év végén betűkkel.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik
- kötelességtudó, feladatait teljesíti
- az önként vállalt feladatokat teljesíti
- tisztelettudó
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvarias, előzékenyen és segítőkészen viselkedik
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője, megrovása

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik

- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- nincs intője, megrovása

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem teljesíti minden esetben
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése van

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésének az 1-8 évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2), érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazzák.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességének megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórákon kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra elhozza

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatokat, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől, tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata több alkalommal hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tantárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki_

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,

- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait folyamatosan nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül

Az a tanuló, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
  - folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
  - az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
  - iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
  - bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez
- az iskola jutalomban részesíti.

Az iskola jutalmazási formái:

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

szaktanári dicséret
 osztályfőnöki dicséret,
 igazgatói dicséret
 nevelőtestületi dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

szaktárgyi teljesítményért
 példamutató magatartásért
 kiemelkedő szorgalomért
 példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért

dicséretben részesíthető.

Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

Kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni,

V. A HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok a következő elveknek feleljenek meg:

- a tanórán elsajátított tananyag begyakorlását szolgálja
- célja a tantárgy tantervben meghatározott ismereteinek, készségeinek elsajátítása
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, képességeket
- kiegyensúlyozott, egyenletes terhelést biztosít, az írásbeli feladat megoldása
- kb. 1 tanórát vesz igénybe
- az egyes tantárgyak feladat- mennyiségének összehangolására törekszünk, a tanuló arányos terhelését biztosítva
- a házi feladat megfelelő módon ismertetett és előkészített, feladattípusa megegyezik az órán gyakoroltakkal
- lehetőség van a differenciált, egyéni képességekhez mért, valamint a szorgalmi, kutató-gyűjtőmunka meghatározására is
- a kutatómunka határideje könyvtárunk nyitvatartási rendjéhez igazodik
- vers-memoriter egy hét felkészülés után kérhető számon
- az egy napközis csoportba járó tanulók terhelése arányos és összehangolt legyen
- a napközis csoport vezetője saját belátása szerint növelheti a házi feladat mennyiségét
- szorgalmi időszakban tanítási szünetre (őszi, téli, tavaszi) nem adunk házi feladatot
- nyári szünetben legalább egy könyv (tantervben meghatározott kötelező olvasmány) elolvasását kérjük számon
- az iskola által szervezett kötelező délutáni elfoglaltságot kívánó napokon másnapra nem adunk házi feladatot
- a hétvégi házi feladat mennyisége nem haladja meg az egy napi, szokásos mennyiséget

VI. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

A közoktatási törvény alapján az oktatási intézményeknek évente két alkalommal gondoskodniuk kell tanulóik fizikai állapotának méréséről.

Iskolánk tanulóit ennek alapján évente kétszer, az iskolaév kezdetekor, illetve az iskolaév végéhez közeledve mérjük fel a testnevelés órákon.

Fizikai méréseinket az Eurofit, Hungarofit rendszereket használva végezzük. Ezen rendszerekből az eszközeinknek és felszereltségünknek megfelelő tesztek használjuk.

Általunk használt mérési feladatok:

Kondicionális képességek mérése

I. Az aerob állóképesség mérése:

- Cooper- teszt

II. Erő- és erőállóképességek mérése:

- Helyből távolugrás
- Kétkezes tömöttlabdadobás hátra, fej fölött
- Kislabdahajítás
- Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás
- Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel
- Hasonfekvésből törzsemelés és –leengedés

III. Gyorsasági képességek mérése:

- 60 méter futás
- Szlalomfutás

Koordinációs képességek mérése:

- Egyensúlyozás

A mérések értékelése:

A felsorolt tesztek közül a 3-8 évfolyamokon osztályzatot a Cooper-tesztre, a 60 méteres futásra, kislabdahajításra kapnak tanulóink. A többi teszt végrehajtása során a pontértékelő táblázat alapján pontokat kapnak és a pontjaiknak megfelelően fizikai összteljesítményükre kapnak egy osztályzatot.

A mérések célja az egyes tanulók fizikai állapotának megítélése, ugyanakkor lehetőséget ad az évközi és évenkénti változások összehasonlítására, és folyamatos fejlődést biztosít.

ZÁRADÉK

I. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE

1. Az iskola 2004. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
2. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2004. szeptember 1. napjától az első évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
3. Ezen pedagógia program érvényességi ideje négy tanévre - azaz 2004. szeptember 1. napjától 2008. augusztus 31. napjáig - szól.

II. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
2. A 2008-2009. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes - minden fejezetre kiterjedő - felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA

1. A pedagógiai program módosítására:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - az iskolaszék;
  - az iskola fenntartója tehet javaslatot.
2. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az iskolaszék szülői, illetve diák-önkormányzati képviselői útján az iskolaszéknek javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

IV. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;

V. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

1. A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat 2004. év június 9 napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt: Zichyújfalu, 2004. június 9.

az iskolai diákönkormányzat vezetője

2. A pedagógiai programot az iskolaszék a 2004. év június. 23. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Zichyújfalu, 2004. június 23.

az iskolaszék elnöke

3. A pedagógiai programot a zichyújfalui Fekete István Általános Iskola nevelőtestülete 2004. június 18-i értekezletén elfogadta.

Kelt: Zichyújfalu, 2004. június 18.

igazgató

4. A Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját Zichyújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2004. év ..... hó ..... napján tartott ülésén jóváhagyta.

Kelt: Zichyújfalu, 2004.

polgármester

MELLÉKLETEK

1.számú melléklet:

Az előírt tananyag és követelmények:

- Magyar nyelv és irodalom 1 – 4. osztály NAT
- Matematika 1 – 4. osztály NAT
- Környezetismeret 1 – 4. osztály NAT
- Ének – zene 1 – 4. osztály NAT
- Rajz 1 – 4. osztály NAT
- Technika 1 – 4. osztály NAT
- Testnevelés 1 – 4. osztály NAT
- Magyar nyelv és irodalom 1 – 4. osztály kerettanterv
- Matematika 1 – 4. osztály kerettanterv
- Környezetismeret 1 – 4. osztály kerettanterv
- Angol nyelv 4. osztály kerettanterv
- Ének – zene 1 – 4. osztály kerettanterv
- Rajz 1 – 4. osztály kerettanterv
- Technika 1 – 4. osztály kerettanterv
- Testnevelés 1 – 4. osztály kerettanterv

2. számú melléklet:

Értékelő lap a tanuló teljesítményének szöveges értékeléséhez

2. számú melléklet

A TANULÓ NEVE:..... OSZTÁLYA:

.....

ÉRTÉKELŐ LAP A TANULÓ TELJESÍTMÉNYÉNEK SZÖVEGES MINŐSÍTÉSÉHEZ

A 2 . . . /2 . . . TANÉVBEN AZ __ ÉVFOLYAMON A TANÉV VÉGÉN

MAGATARTÁS:

- A házirendet betartja, tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik - Kötelességtudó - Az önként vállalt feladatokat teljesíti - Tisztelettudó, társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvarias - Előzékenyen és segítőkészen viselkedik - Az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz - Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet - Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője, megrovása
- A házirendet betartja - Tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik - Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti - Feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti - Az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt - Nincs intője, megrovása
- Az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be - A tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül - Feladatait nem teljesíti minden esetben - Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva - A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik - Igazolatlanul mulasztott - Osztályfőnöki intője van
- A házirend előírásait sorozatosan megsérti - Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti - Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen - Társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik - Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza - Több alkalommal igazolatlanul mulaszt - Több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése van.

SZORGALOM:

- Képességének megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt - Tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi - A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is és azokat elvégzi - Munkavégzése pontos, megbízható - A tanórákon kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz - Taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra elhozza
- A képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt - Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik - A tanórákon többnyire aktív - Többlet feladatokat, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti - Taneszközei tiszták, rendezettek
- Tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől - Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti - Felszerelése, házi feladata több alkalommal hiányzik - Érdemjegyeit, osztályzatait több tantárgyból is lerontja - Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre dolgozik.
- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében - Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen - Feladatait folyamatosan nem végzi el - Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek - A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.

OLVASÁS:

- Betűfelismerése gyors, pontos, szavakat, mondatokat olvas, érti azok a jelentést.
- Lassan ismeri fel a tanult betűket, két – három betűt összeolvas, szavakat ért meg.
- A tanult betűket felismeri, hangoztatja, két – három betűs szavakat ért meg.
- A tanult betűket nem ismeri fel, nem tud összeolvasni, nem érti, amit olvas.

ÍRÁS:

- Betűalak kapcsolás:
- Szép, szabályos betűalak, szabályos betűkapcsolás.
- Némely betűje nem tetszetős, kevés kapcsolási hiba.
- Betűalakjai csúnyák, sok hibával kapcsol.
- Betűalakjai torzítottak, betűkapcsolása rossz.
- Íráshasználat:
- Szavakat önállóan ír, diktálás után ír, kevés hibával.
- Tud diktálás után írni, kevés hibával.
- Tud diktálás után írni, sok hibával, nyomtatottról írottra másol kevés hibával.
- Nyomtatottról írottra másol hibásan, írottról írottra másol sok hibával.
- Írottról sem tud másolni.
-

MATEMATIKA:

- Eszközökkel és anélkül is jól dolgozik önállóan.
- Eszközök használatával, kevés nevelői segítséggel dolgozik.
- Eszközök használatával dolgozik, sok nevelői segítséggel dolgozik.
- Segítséggel sem tudja megoldani a feladatokat.

KÖRNYEZETISMERET:

- Tisztában van az iskolai viselkedési szabályokkal, azokat mindig betartja. Jól alkalmazza a gyalogos közlekedés legfontosabb szabályait. Jól ismeri lakóhelye nevét, legfontosabb nevezetességeit. Jól tudja az évszakok kellemző jegyeit. Szeretettel beszél családjá tagjairól. Különbséget tud tenni az egyes állatfajok között jellemző jegyeik alapján. Ápolja környezete növényeit, és ismeri azok részeit, Jól ismeri az érzékszerveinket, azok védelmét. Jól ismeri nemzeti ünnepeinket. Írásbeli munkája, gyűjtőmunkái példaértékűek.
- Az iskolai viselkedés szabályait csak ritkán szegi meg. A gyalogos közlekedés szabályait alkalmazza. Lakóhelyének nevét, annak fontosabb nevezetességeit ismeri. Az évszakok jellemző jegyeit kevés segítséggel, de felismeri. Ismeri családjá tagjait. Gyakran téveszti az állatfajok jellemző jegyeit. A növények felismerése lassú és hibás. Érzékszerveit, testrészeit felismeri, de működésükről csak segítséggel tud beszélni. Nem minden ünnep ismert számára. Írásbeli és gyűjtőmunkája elfogadható.
- Az iskolai viselkedés szabályait gyakran megszegi. A gyalogos közlekedés szabályait segítséggel tudja alkalmazni. Lakóhelyének nevét, annak nevezetességeit csak nevelői segítséggel tudja felsorolni. Az évszakok felismerése során sok hibát vét. A család fogalmában nem biztos. Csak néhány állat kelti fel figyelmét. A növények felismerését csak nevelői segédlettel tudja. Az emberi test részeit hibásan ábrázolja. Írásbeli és gyűjtőmunkái hiányosak.

ÉNEK ZENE:

- Tisztán éneklí a “szó – mi – lá” hangot. Hangjegy írása hibátlan. Egyedül képes 2-es ütemet hibátlanul leírni. A ritmusírást kettes ütemben egyedül tudja.
- Kevés segítséggel énekel. Hangjegy írásában néha hibázik. Kis segítséggel ír kettes ütemű ritmust.
- Segítséggel énekel. Hangjegy írásában sok a hiba. Csak segítséggel képes a ritmusírásra.
- Csak segítséggel képes énekelni. Hangjegyek írását nem tudja. Sok segítséget igényel a ritmusírásnál.

TECHNIKA:

- Ügyesen használja az eszközöket. Tiszta, rendes, tetszetős munkát végez. A jókedv, pozitív hozzáállás, aktivitás jellemzi munkáját. Törekszik a takarékosagra.
- Tudja használni az eszközöket. Kevés nevelői segítséget igényel. Nem mindig törekszik a takarékosagra. Előfordul, hogy hiányzik a jókedvű hozzáállás, aktivitás.
- Csak segítséggel tudja használni az eszközöket. Nem ügyel a takarékosagra. Gyakran kell figyelmeztetni a munkavégzésre. Munkája pontatlan.

RAJZ:

- Szín-és formaérzéke nagyon jó. Magabiztosan használja az alapszíneket. A vizuális jeleket magától felismeri. Az elemi térviszonyokat jól érzékelteti. Kiválóan tudja kifejezni egyéni élményeit. Egyszerű tárgyakat önállóan létrehoz. Környezetére vigyáz, szépíti.
- Szín-és formaérzéke jó. Megfelelően használja a színeket. Ügyesen fejezi ki egyéni élményeit. Tisztában van az elemi térviszonyokkal. Egyszerű tárgyakat kevés segítséggel tudja megalkotni. Környezetét tudja szépíteni. A vizuális jeleket felismeri.
- Ismeri és használja a színeket. A vizuális jeleket segítséggel ismeri fel. Az elemi térviszonyokat néha téveszti. Egyszerű tárgyak megalkotásánál segítséget igényel. Környezetét szépíti.

TESTNEVELÉS:

- Szóbeli utasításra képes az alakzatok felvételére. A gimnasztikai feladatokat utánzás alapján ügyesen bemutatja. Mozdulatkésztsége kiemelkedő, összerendezett. Fizikai teljesítőképessége jó. Foglalkozásokhoz való hozzáállása aktív.
- Alakzatok felvételére csak kis segítséggel képes. A gimnasztikai feladatokat utánzás alapján megfelelően be tudja mutatni. Alapvető mozgáskésztsége átlagos, megfelelő. Fizikai teljesítőképessége közepes. Foglalkozásokhoz való hozzáállása változó.

- Az alakzatok felvételére utasítás alapján sem képes. A gimnasztikai feladatokat bemutatás alapján sem tudja elvégezni. Alapvető mozgáskészsége gyenge, fejlesztésre szorul. Fizikai teljesítőképessége gyenge. A foglalkozásokhoz való hozzáállása nem megfelelő, kevésbé aktív.

A TANULÓ ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE

Munkához való viszony:

- **FOGÉKONYSÁG:** Fogékony a feladat iránt – Gyakran kell biztatni – Többször előfordul, hogy nem hajlandó végezni a feladatot
- **EGYÜTTMŰKÖDŐ KÉPESSÉG:** Együttműködő – Előfordul, hogy nem vesz részt a közös munkában – Gyakran elutasítja a közös munkálkodást.
- **MUNKÁVAL SZEMBENI IGÉNYESSÉG:** Igényes a munkájával szemben – Törekszik az igényességre – Munkájára nem fordít kellő figyelmet, annak igényessége kívánnivalót hagy maga után.
- **KREATIVITÁS:** Kreatív – Segítséget igényel az új dolgok megalkotásában – Sok segítséggel sem képes új dolgok létrehozásában.
- **MUNKATEMPÓ:** Munkatempója megfelelő – Lassú – Gyors, ezzel együtt sok hibát is ejt.
- **MUNKAMORÁL:** Munkavégzéssel kapcsolatos szabályokat pontosan betartja – Ritkán előfordul, hogy megszegi őket – Gyakran a szabályok ellen tesz.

Társakhoz, felnőttekhez való viszony:

- **MÁSIK EMBER TISZTELETE:** Tisztelettudó, udvarias, figyelmes – Olykor figyelmetlen, udvariatlan – Gyakran megszegi a szabályokat.
- **TÜRELMESSÉG:** Türelmes másokkal – Néha elveszíti türelmét – Türelmetlen
- **SEGÍTŐKÉSZSÉG:** Segítőképz – Nem veszi észre, mikor segíthetne másokon - Nem szívesen segít másokon.

- **KONFLIKTUSTŰRÉS,- KEZELÉS:** Jól kezeli a nézeteltéréseket, összeütközéseket – Segítséget kér a konfliktus kezelésében – Nem tudja kezelni a konfliktusokat, a megoldás helyett bántóan viselkedik.
- **KOMPROMISSZUMKÖTÉSI KÉSZSÉG:** Hajlandó a kölcsönös engedményekkel járó megegyezésre – Nehezen tud egyezsége jutni - Nem tud kompromisszumot kötni.
- **EGYMÁS ELFOGADÁSA:** Képes elfogadni a másikat olyannak, amilyen – Előfordul, hogy problémát okoz számára a másik elfogadása – Gyakran képtelen elfogadni a másikat.

Érdeklődése, egyéb sajátosságai:

- Érdeklődési területei
- Érdeklődésének tartóssága
- Milyen új érdeklődése alakult ki a tanév során?
- Egyéni érdeklődése milyen konkrét tevékenységi formában nyilvánul meg?
- Milyen jellegű kezdeményezései vannak?
- Igényesség önmagával szemben
- Felelősségtudat
- Nyitottság
- Kíváncsiság
- Érzelmi megnyilvánulásai